ДОКЛАД

ЗА КАСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПЪРВОТО ПОЛУГОДИЕ НА 2018 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

Използвани съкращения....4
I. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА И ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА....5
1. Състояние на българската икономика през първата половина на 2018 г. 5
2. Актуална оценка за основните параметри по макроикономическата рамка за 2018 г. . 8
3. Основни бюджетни параметри към края на първото полугодие на 2018 г. 10
4. Мерки за повишаване на събираемостта на приходите.... 12
II. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПЪРВОТО ПОЛУГОДИЕ НА 2018 ГОДИНА 15
1. Изпълнение на приходите по видове по консолидираната фискална програма 24
1.1 Преки данъци.... 25
1.1.1 Корпоративни данъци.... 25
1.1.2 Данък върху доходите на физическите лица 26
1.2 Други данъци.... 28
1.3 Приходи от социално и здравноосигурителни вноски.... 28
1.4 Косвени данъци.... 28
1.4.1 Данък върху добавената стойност 28
1.4.2 Акцизи.... 29
1.4.3 Данък върху застрахователните премии.... 29
1.4.4 Мита.... 29
1.5 Неданъчни приходи 30
1.6 Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми.... 31
2. Изпълнение на разходите по икономически елементи.... 31
2.1 Текущи нелихвени разходи.... 32
2.1.1 Разходи за персонал 32
2.1.2 Издръжка.... 32
2.1.3 Субсидии.... 32
2.1.4 Социални и здравноосигурителни плащания 34
2.2 Капиталови разходи.... 35
2.3 Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина 36
2.4 Лихвени разходи 36
2.5 Вноска на България в бюджета на Европейския съюз 36
3. Просрочени задължения и вземания към 30.06.2018 г. 37
3.1 Просрочени задължения.... 37
3.2 Просрочени вземания 38
4. Изпълнение на показателите в частта на финансирането по консолидираната фискална програма към 30.06.2018 година.... 40
4.1 Външно финансиране 40
4.2 Вътрешно финансиране.... 40
4.3 Приватизация на дялове, акции и участия.... 42
III. ДЪРЖАВЕН БЮДЖЕТ, БЮДЖЕТИ НА ОБЩИНИТЕ, НА СОЦИАЛНООСИГУРИТЕЛНИТЕ ФОНДОВЕ И БЮДЖЕТИ ПО ЧЛ. 13, АЛ. 3 И АЛ. 4 ОТ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ.... 43
1. Държавен бюджет 43
1.1 Бюджет на Народното събрание.... 45
1.2 Бюджет на съдебната власт.... 45
2. Бюджети на общините 46

3. Социалноосигурителни фондове 47
3.1 Държавно обществено осигуряване 47
3.2 Национална здравноосигурителна каса 48
4. Бюджети по чл. 13, ал. 3 на Закона за публичните финанси 49
4.1 Държавни висши училища 49
4.2 Българска академия на науките 49
4.3 Българско национално радио 50
4.4 Българска национална телевизия 50
4.5 Българска телеграфна агенция 51
5. Сметки за средствата от Европейския съюз на бюджетни организации 51
5.1 Сметка за средствата от Европейския съюз на Национален фонд към Министерство на финансите 51
5.2 Сметки за средствата от Европейския съюз, администрирани от Разплащателната агенция към Държавен фонд "Земеделие" 53
6. Бюджети по чл. 13, ал. 4 на Закона за публичните финанси 56
6.1 Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) 56
6.2 Фонд „Сигурност на електроенергийната система" 56
ЗАКЛЮЧЕНИЕ 58

Използвани съкращения

Н1 - първо полугодие
БВП – брутен вътрешен продукт
БНБ – Българска народна банка
ВОП – вътреобщностни придобивания
ДДС – данък върху добавената стойност
ДИЗ – държавни инвестиционни заеми
ДОО – държавно обществено осигуряване
НЗОК - Национална здравноосигурителна каса
ДДФЛ – Данъци върху доходите на физическите лица
ДФЗ – Държавен фонд „Земеделие”
ЗДБРБ – Закон за държавния бюджет на Република България
ЗКПО – Закон за корпоративното подоходно облагане
КСО – Кодекс за социално осигуряване
КФП – Консолидирана фискална програма
МБВР – Международна банка за възстановяване и развитие
МВР – Министерство на вътрешните работи
МЗ – Министерство на здравеопазването
МЗХГ – Министерство на земеделието, храните и горите
МО – Министерство на отбраната
МОСВ – Министерство на околната среда и водите
МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС – Министерски съвет
МТИТС – Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
МФ – Министерство на финансите
НАП - Национална агенция за приходите
НК ”ЖИ” – Национална компания „Железопътна инфраструктура”
НОИ – Национален осигурителен институт
НС – Народно събрание
НСИ – Национален статистически институт
НРС – наблюдение на работната сила
НФ – Национален фонд
ПЗР – преходни и заключителни разпоредби
ПРБ – първостепенни разпоредители с бюджет
п.п. – процентни пункта
ПУДООС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПМС – Постановление на Министерския съвет
СКФ – Структурни и Кохезионен фондове
УПФ – Учителски пенсионен фонд
ФГВРС – Фонд „Гарантирани вземания на работници и служители”
ФМ на ЕИП – Финансов механизъм на Европейско икономическо пространство
ХИПЦ – Хармонизиран индекс на потребителските цени
ЦБ – Централен бюджет

I. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА И ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА

1. *Състояние на българската икономика през първата половина на 2018 г.*

➢ *Брутен вътрешен продукт*

През първото полугодие на 2018 г. брутният вътрешен продукт[1] на България възлезе на 47 526 млн. лв., което представлява нарастване от 7,5% спрямо същия период на 2017 г. Реалният растеж на БВП достигна 3,6%[2] за първо и 3,4% за второ тримесечие. По компоненти растежът беше формиран изцяло от вътрешното търсене.

Крайното потребление нарасна съответно с 3,3% и 4,7% през първо и второ тримесечие. Повишаването на заплатите и на кредитите към домакинства подкрепи растежа на частното потребление, а по-високите правителствени разходи за заплати и издръжка се отразиха в нарастване на публичното потребление.

Инвестициите в основен капитал се повишиха с 7% през първо тримесечие и 4,4% през второ. Отчетената благоприятна динамика се дължеше както на частната, така и на публичната инвестиционна активност.

Износът на стоки и услуги нарасна с 4,4% през първо и 2,7% през второ тримесечие. Понижението на темповете спрямо отчетените през първата половина на 2017 г. се дължи основно на динамиката на износа към трети страни. Силното представяне на потреблението и инвестициите се отразиха в растеж на вноса на стоки и услуги от 4,6 % и за двете тримесечия на 2018 г. В резултат, нетният износ имаше отрицателен принос за растежа на БВП през полугодието.

Брутната добавена стойност нарасна в реално изражение с 3,4% през първо тримесечие и 3,1% през второто. Основен принос за растежа, отчетен през първо тримесечие, имаха услугите, следвани от промишлеността и строителството. За периода април-юни растежът на оборота в търговията на дребно се ускори, което се свързва и с по-добро представяне на сектора на услугите през второ тримесечие. В същия период, динамиката на промишленото производство и строителната продукция сочат към по-слаб растеж на индустрията.

➢ *Пазар на труда*

Под влияние на повишеното търсене на труд в индустрията и услугите, броят на заетите (ЕСС 2010) през първите три месеца на 2018 г. продължи да нараства с висок темп от 1,2 %. Динамиката на заетостта в промишлеността се ускори до 2,2 %, с основен принос от страна на експортно-ориентираните дейности, а оживлението на стопанската активност в строителството спомогна за увеличение на заетите с над 4 %. Растежът на заетостта в сектора на услугите от 2,6 % бе съпоставим със средния за индустрията, като най-висок бе в някои дейности с по-висока добавена стойност, като *създаване и разпространение на информация* (7,4 %), и относително по-нисък в отраслите, които съсредоточават заети предимно със средна и по-ниска квалификация, като *търговия, транспорт и хотелиерство и ресторантьорство* (3,5%).

[1] Данните за второ тримесечие на 2018 г. са на база експресни оценки за БВП на НСИ.

[2] Данните за БВП и компонентите му са сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни. Представените растежи са спрямо същия период на предходната година.

Положителната динамиката на заетостта се отрази в спад на безработицата, но работната сила също отбеляза намаление през първата половина на 2018 г. Броят на безработните се понижи с 15,4 % спрямо шестте месеца на 2017 г. и достигна 185,5 хил. души, което съответстваше на 5,6 % от работната сила (НРС). Коефициентът на участие на населението в работната сила (15+) продължи да нараства с 0,3 п.п., което бе свързано с по-големия спад при населението в сравнение с намалението на работната сила.

Отчетеното възходящо развитие на заетостта беше съпроводено с по-нисък растеж на производителността на труда[3], който възлезе на 2,3% през първите три месеца на 2018 г. Секторът на услугите беше определящ за наблюдаваната положителната динамика, с водещ принос от страна на *финансови и застрахователни дейности, търговия, транспорт и хотелиерство и ресторантьорство*, и *държавно управление, образование и здравеопазване*. В индустрията беше регистрирано забавяне в растежа на производителността до 1,6 %, поради отслабения ръст в промишлеността, докато в строителството показателят излезе на положителна територия с ръст от 2,5 %, подкрепен от реалното увеличение на новосъздадената добавена стойност.

В условията на повишаване на икономическата активност и заетостта в страната доходите от труд следваха възходяща динамика. През първото полугодие на 2018 г. средната работна заплата[4] в икономиката се повиши номинално със 7,6 % на годишна база, а нарастването на потребителските цени от началото на годината доведе до слабо забавяне в реалното изменение на показателя до 5,5 %[5]. Високото търсене на труд обуслови нарастването на доходите в частния сектор до 7,1 %, като влияние се наблюдаваше и по линия на засиленото наемане на висококвалифицирана работна сила. Повишението на заплатите в обществения сектор с 9,2 % също допринесе за нарастването на средните доходи, което до голяма степен беше свързано с увеличението на заплатите в приоритетни области на публичния сектор.

В контекста на разходната конкурентоспособност на предприятията, текущото развитие на доходите, добавената стойност и цените доведе до повишение на разходите за труд на единица продукция с 6,1 % в номинално изражение[6], което се обуславяше от изпреварващия темп на нарастване на компенсацията на един нает (8,5 %) спрямо този на производителността на труда. През разглеждания период беше отчетено известно отслабване на натиска върху разходите за труд по линия на ускоряване на производителността на труда спрямо втората половина на 2017 г.

- ***Инфлация***

Международните цени на суровините нарастваха в значителна степен през първата половина на 2018 г., което подкрепи възходящата динамика на цените на производител и на потребителските цени в страната.

През първото полугодие на 2018 г. инфлацията продължи да се ускорява. Според ХИПЦ, инфлацията за юни бе 3%, спрямо съответния месец на предходната година, а средногодишната стойност към този период бе 1,6%. Към юни цените на енергийните стоки се повишиха с 8,5% на годишна база, поради повишенията в международните цени на суровия петрол и допринесоха в най-голяма степен за ускорението на

[3] Показателят е изчислен като отношение между БВП по постоянни цени и броя на заетите лица (СНС).
[4] Краткосрочна статистика на заетостта и разходите за труд.
[5] Дефлиран с ХИПЦ.
[6] Показателят е изчислен като отношение между Компенсацията на един нает и БВП на един зает по постоянни цени (СНС).

инфлацията, следвани от храните и услугите, чиито цени се повишиха съответно с 2,1% и 4,3% спрямо юни 2017 г.

- ***Външен сектор***

През полугодието на 2018 г. се наблюдаваше изпреварващо нарастване на вноса на стоки спрямо износа, което се отрази във влошаване на търговското салдо с 1,2 п.п. спрямо същия период на 2017 г. до дефицит от 3,2% от БВП. Във външната търговия се наблюдаваше забавяне на растежите, като при износа забавянето бе по-голямо. Повишението на цените на международните пазари в доларово изражение подпомогна номиналното нарастване на вноса на стоки (7,9%) и износа (2,7%), въпреки че отчасти бе компенсирано от обезценяването на долара спрямо еврото, респективно лева. За нарастването на износа водеща бе търговията с *благородни метали, суровини за производство на храни*, *резервни части и оборудване*, а за вноса – *метални руди и метални отпадъци* и *машини и оборудване*.

По отношение на регионалната структура на търговията през първото полугодие, по данни на НСИ, растежът на износа бе воден изцяло от търговията със страни членки на ЕС, докато износът на България към трети страни намаля. При вноса бе наблюдавано повишение и в двете групи, с водеща роля на вноса от Общността. Причината бе както описаната по-горе ценова динамиката, така и дестабилизирането на икономическата среда в някои от основните ни партньори извън ЕС като Турция.

Излишъкът по статия Услуги се увеличи до 1,9 % от БВП в резултат на нарасналия износ на транспортни и туристически услуги. Общото салдо по доходните статии леко се сви до излишък от 1,2% от БВП спрямо 1,3% през същия период на предходната година. Дефицитът по първичния доход остана почти непроменен, докато балансът по вторичния доход се понижи в резултат на нараснали плащания от сектор „Държавно управление“ към структурите на ЕС.

По финансовата сметка бе отчетено превишаване на насочените към нерезиденти средства над привлечените в размер на 906 млн. евро. Основните привлечени средства бяха от преки чуждестранни инвестиции (0,7% от БВП), а изплатените - под форма на валута и депозити в чуждестранни институции, и инвестиции в чуждестранни дългови ценни книжа.

- ***Финансов сектор***

Към края на юни 2018 г. пазарната стойност на международните валутни резерви възлезе на 23,5 млрд. евро. От февруари спадът им на годишна база постепенно се забави и към полугодието понижението бе 1,9 % спрямо юни 2017 г. Значителен принос за изменението на валутните резерви през първото полугодие имаха свръхрезервите на банките в БНБ[7], които намаляха с 5 % спрямо декември 2017 г. и с 3.1 % спрямо края на юни 2017 г. През първите шест месеца на годината нивото на резервите продължи да осигурява необходимата стабилност на валутния борд. Към края на юни 2018 г. съотношението на валутните резерви към краткосрочния външен дълг на страната беше 286,4 %, а покритието на вноса на стоки и услуги - 9,4 месеца.

Паричното предлагане нарасна с 10 % в края на юни спрямо година по-рано, при 7,7 % в края на 2017 г. Динамиката му се определяше от депозитите в банковата система, в по-голяма степен от бързоликвидния паричен агрегат М1, като квазипарите също имаха положителен принос. Овърнайт депозитите нараснаха със 17,6 % спрямо

[7] Съгласно принципите на функциониране на паричния съвет понижението на международните валутни резерви съответства на намаление на балансовата стойност на пасивите на управление „Емисионно“.

същия период на предходната година, а парите извън парично-финансови институции - с 11,7 %. В края на юни годишното увеличение на депозитите на неправителствения сектор се ускори до 8.5% при 5,6 % година по-рано и 6,1 % в края на 2017 г. Годишният растеж на депозитите на нефинансови предприятия също се ускори и възлезе на 15,6 % при 13,8 % в края на 2017 г. Депозитите на домакинствата нараснаха със 7 % спрямо юни 2017 г.

Годишният темп на изменение на кредита за частния сектор се ускоряваше от началото на годината, като в края на юни достигна 6,7 %. По-голям принос за положителната динамика имаше кредитът за домакинствата, който се увеличи с 9,2 % спрямо първото полугодие на 2017 г., а годишното изменение на кредитите за нефинансови предприятия беше 3,8 %. Към края на юни темпът на годишно изменение на потребителските и жилищните кредити се ускори съответно до 15,1 % и 9,0 %, докато категорията „други кредити“ имаше отрицателен принос поради извършените плащания от страна на правителството на отпуснати кредити по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради.

През първите две тримесечия на 2018 г. банковата система в България остана стабилна, с висока ликвидност и обща капиталова адекватност. Отчетената печалбата на банковата системата за полугодието възлезе на 801 млн. лв. при 660 млн. лв. за същия период на предходната година. Подобрение на годишна база бе отчетено и в нивата на показателите за възвръщаемост на активите и възвръщаемост на капитала, съответно от 1,60 % и 13,30 %. През първата половина на годината продължи тенденцията на намаление на брутния и нетния размер на необслужваните кредити, както и на техния дял в общите кредити и аванси. В края на юни 2018 г. брутният размер на необслужваните кредити и аванси в системата възлезе на 7702 млн. лв., като делът им в общата сума на брутните кредити и аванси намаля до 9.1% при 12.1% година по-рано.

2. *Актуална оценка за основните параметри по макроикономическата рамка за 2018 г.*

➢ *Брутен вътрешен продукт*

Според наличните данни за първото полугодие на 2018 г., реалният растеж на БВП през 2018 г. се очаква да бъде по-нисък от прогнозирания ръст от 3,9% при изготвянето на Бюджет 2018 г. Същевременно, растежът на БВП в номинално изражение се очертава да е по-висок. През първите две тримесечия на 2018 г. БВП нарасна средно с 3,5% в реално изражение спрямо същия период на предходната година, движен от вътрешното търсене. Благоприятното развитие при потреблението и инвестициите се очаква да се запази и през втората половина на годината, като повишението на публичните разходи в края на годината ще се отразят в ускорение на растежа на вътрешното търсене. Въпреки че структурата на растежа на БВП отговаря на очакванията при изготвянето на бюджета, по-слабото представяне на износа през първата половина на годината доведе до по-голям по размер отрицателен принос на нетния износ и съответно, по-слабо повишение на БВП от прогнозираното. Очаква се тази динамика да се запази до края на годината.

В същото време, по-високата инфлация се отрази в по-висок номинален растеж на БВП. През първите шест месеца на годината БВП нарасна в номинално изражение със 7,5% спрямо същия период на предходната година при очакван растеж от 6%.

- ***Пазар на труда***

В началото на 2018 г. динамиката на заетостта бе близка до очакваната при изготвянето на Бюджет 2018 г., но нивото на безработица е по-ниско, в условията на намаление на работната сила. Данните за заетостта (ЕСС 2010) за първите три месеца на 2018 г. показаха малко по-висок растеж (1,2 %) в сравнение с очаквания и, при запазване на очакванията за забавяне до края на годината, средногодишният темп на изменение остава 0,6 %. Отчетеното ниво на безработица се понижи по-бързо от очакванията и средногодишната му стойност се очаква да бъде под прогнозираната в Бюджет 2018 от 6,2 %. За разлика от очакванията, работната сила се понижи и това ще се отрази в по-нисък коефициент на икономическа активност на населението за цялата 2018 г. в сравнение с Бюджет 2018.

През 2018 г. номиналният темп на изменение на компенсацията на един нает се очаква да надхвърли заложената стойност в прогнозата, в съответствие с отчетената ускорена динамика на показателя през първите три месеца на годината. Текущата динамика на доходите от труд отразява възходящото развитие на производителността и цените в страната и по-високите разходи за труд в приоритетни области на публичния сектор.

- ***Инфлация***

Средногодишната инфлация през 2018 г. се прогнозира да бъде 2,7%. Развитието на инфлационните процеси в страната е по-високо от очакванията на МФ, заложени в бюджетната прогноза (1.4%). Общото равнище на потребителските цени в края на периода се очаква да се повиши с 3,2%. Нарастването на международните цени ще се отрази в по-високи вътрешни цени на енергийните стоки и храните, като те ще имат водещ принос за инфлацията в края на годината. Цените в сферата на услугите се очаква да нараснат с 5,1%, под влияние на засилването на вътрешното търсене, ефекта от поскъпването на горивата върху цените на транспортните услуги и отражението на по-високите цени на храните върху стойността на услугите в ресторанти, хотели и други заведения за хранене. Нехранителните стоки (без енергийните) ще продължат да отчитат поевтиняване, макар и с по-бавен темп. Базисната[8] инфлация в края на 2018 г. се очаква да отчете повишение от 2,7% и да има значителен принос към общото нарастване на цените.

- ***Външен сектор***

Въпреки по-ниския от прогнозираното растеж на износа през първото полугодие, динамиката по стокови групи и очакванията за икономическата активност на основните търговски партньори и в глобален план **предполагат ускорение на износа през второто полугодие на 2018 г.** Същевременно по-високият ръст на инвестициите и стабилният растеж на потреблението ще подкрепят нарастването на вноса.

Рязкото покачване на цените на енергийните стоки (и най-вече на суровия нефт) на международните пазари в периода януари-юни, съчетано с умереното нарастване на цените на металите, се отрази в отрицателни условия на търговия, въпреки очакванията за изпреварваща положителна динамика на износа, залегнали в прогнозата. Актуалните очаквания на международните икономически институции за ценовата динамика до края

[8] Базисна инфлация - от общия индекс е изключено изменението в цените на енергийните стоки и непреработените храни.

на 2018 г. и техническата прогноза за оскъпяване на долара спрямо еврото предполагат леко забавяне на дефлаторите на вноса и износа през второто шестмесечие, при запазване на отрицателни условия на търговия. В резултат, през 2018 г. се очаква дефлаторът на износа да нарасне по-слабо от дефлатора на вноса, което съчетано с умерените темпове на реален растеж на износа, ще се отрази в номинално нарастване на вноса на стоки и услуги от 8,4%, при 4,3% на износа. Това представлява ревизия в посока увеличение на очаквания темп на растеж на вноса и понижение, що се отнася до износа, в сравнение от прогнозата от есента на 2017 г. Запазва се очакването за изпреварващо нарастване на вноса. Влошаването на баланса при търговия със стоки и услуги е предопределящо за очаквания по-нисък излишък по текущата сметка през 2018 г. (0,7% от БВП). Отклонението спрямо прогнозата се дължи както на промяна в очакваната динамика, така и в ревизии на отчетните данни.

3. *Основни бюджетни параметри към края на първото полугодие на 2018 г.*

За поредна година параметрите по изпълнението на приходите отчитат значително подобрение спрямо същия период на предходната година. Основните фактори за това са от една страна, продължаващото подобрение при някои от важните макроикономически индикатори, като вътрешното потребление, инвестициите, нивото на безработица и други, и от друга, на изпълнението на мерките, залегнали в Единната национална стратегия за повишаване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на законодателството, както и други стъпки в тази насока. Данъчните постъпления като цяло нарастват в номинално изражение с 1 482,7 млн. лв. (10,2 %) спрямо полугодието на 2017 г., като с най-голям принос са приходите от осигурителни вноски и постъпленията от косвените данъци. Съпоставено със същия период на предходната година ръст се отчита във всички данъчни групи, като преките данъци нарастват с 12,4 %, социално и здравноосигурителните вноски отчитат ръст от 13,8 %, косвените данъци нарастват със 7,5 %, а постъпленията от други данъци – със 7,7 процента. Неданъчните приходи са в размер на 2 491,2 млн. лв., което представлява 53,0 % изпълнение на годишните разчети, а приходите от помощи са в размер на 698,1 млн. лв., като остават номинално близки до отчетените за същия период на предходната година.

На база на тези параметри и изготвените прогнози в годишен план не се очертава напрежение при изпълнението на планираните данъчни приходи по националния бюджет. Прогнозите очертават изпълнение на разчетите за 2018 г. при данъчните приходи, като се очаква преизпълнение при постъпленията от социално и здравноосигурителни вноски, ДДС, корпоративен данък, ДДФЛ и др. Тук е важно да се отбележат и усилията на приходните администрации за повишаване събираемостта на приходите - продължава да се прилага механизма за обратно начисляване на ДДС при доставките на зърнени и технически култури, засилен е фискалният контрол върху движението на стоки с висок фискален риск, прилага се механизъм с предоставяне на обезпечения, насочен към предотвратяване на възможностите за злоупотреби и данъчни измами с ДДС при търговията с течни горива, както и механизъм за погасяване на публични задължения на лица с вземания от общини, други ведомства или държавни предприятия по договори за обществени поръчки и такива, възложени в изпълнение на Оперативни програми на ЕС, и не на последно място се осъществявана постоянен мониторинг спрямо длъжниците с просрочени задължения за над 100 хил. лева. Системното прилагане на тези мерки вече оказва дисциплиниращ ефект и натиск

върху сивата икономика, което се потвърждава от отчетените за поредна година добри параметри по изпълнението на данъчните и осигурителни приходи.

Параметрите по разходите се развиват съобразно разчетите към ЗДБРБ за 2018 г. Усвояването на разходите през първото полугодие е традиционно ниско - разходите по КФП, включително вноската в общия бюджет на ЕС, за първите шест месеца на 2018 г. представляват 44,5 на сто от планираните с разчетите към ЗДБРБ за 2018 г. Това се дължи основно на изместване на голяма част от инвестиционните и капиталови разходи за последното тримесечие на годината. Неравномерното усвояване на капиталовите разходи е обективно обусловено от календара на строителния сезон, като изпълнението на повечето инфраструктурни проекти се извършва през летните месеци и разплащането за извършената работа се концентрира в последното тримесечие.

Съпоставени със същия период на предходната година разходите и вноската в общия бюджет на ЕС нарастват номинално с 1,76 млрд. лв., което се дължи на по-високия размер на разходите по националния бюджет, както и на нарастването на разходите по сметките за средства от Европейския съюз. Ръстът на разходите по националния бюджет се дължи основно на по-високия размер на здравноосигурителните и социалните плащания, по-високите разходи за персонал и др., докато по сметките за средства от ЕС нарастват основно капиталовите разходи. Положително е, че за разлика от предходната година, когато разходите по сметките за средства от ЕС към полугодието бяха ниски, през настоящата година се наблюдава известно активизиране при усвояването на европейските средства, като именно по-високите разходи по европейските програми и фондове са основната причина за отчетения ръст при капиталовите разходи за полугодието. При разходите за персонал се наблюдава нарастване основно във връзка с изпълнението на приоритета от Програмата за управление на Правителството на Република България за периода 2017-2021 г. за поетапно увеличение на възнагражденията на педагогическия персонал в системата на средното образование, както и поради предвиденото увеличение на заплатите в други сектори и системи. При социалните и здравноосигурителните разходи най-голям ръст спрямо предходната година се отчита при разходите за пенсии, поради базов ефект от увеличението им от юли 2017 г. и увеличението на две стъпки през 2017 г. на размера на минималната пенсия (от юли и октомври), а причината за по-високите здравноосигурителни плащания са осигурените за настоящата година със ЗБНЗОК за 2018 г. по-високи разходи в размер на 400 млн. лв. по бюджета на НЗОК.

В следствие на отчетените добри параметри по изпълнението на приходите и традиционно по-ниското усвояване на разходите през първото полугодие на годината, бюджетното салдо по консолидираната фискална програма към 30.06.2018 г. е излишък в размер на 1 713,2 млн. лв. (1,6 % от прогнозния БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 2 013,2 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 300,0 млн. лева. Съпоставено с предходната година бюджетното салдо по КФП се запазва на ниво, близко до отчетеното към полугодието на 2017 г.

На база на изложеното може да се обобщи, че развитието на параметрите по приходите и разходите по консолидираната фискална програма към първото полугодие на 2018 г. очертава възможност за подобрение на бюджетната позиция спрямо заложената цел с разчетите към ЗДБРБ за 2018 г., дефицитът по КФП да не надвиши 1 на сто от прогнозния БВП.

Предизвикателства при изпълнението на бюджета до края на годината

- Основните предизвикателства при изпълнението на бюджета до края на годината се свързват основно с усилията за ускоряване усвояването на средствата по проектите, съфинансирани по програмите и фондовете на ЕС, както и по реализирането на някои големи инфраструктурни и инвестиционни проекти, заложени в програмата за годината за финансиране от националния бюджет.

- Отчетните данни към края на юни за поредна година сочат наличие на просрочени задължения в някои министерства, ведомства и общини, както и по бюджета на НЗОК. Въпреки че при някои разпоредители с бюджет се отчита намаление на размера на просрочията, общият им размер не отчита сериозно подобрение. Добрата финансова практика предполага управлението на поемане на ангажименти да е съобразено с възможностите за разплащане на възникнали задължения по съответните договори и недопускане на просрочени задължения.

4. *Мерки за повишаване на събираемостта на приходите*

Основните цели на данъчната политика през 2018 г. са свързани с подобряване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите.

Основни инструменти за постигане на поставените цели са реализирането на законодателни промени и административни мерки за ограничаване на данъчните измами, предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци и отклонение от данъчно облагане чрез засиленото взаимодействие между институциите и обмен на информация в национален и в международен мащаб.

През първото полугодие на 2018 г. са направени редица изменения в данъчната нормативна уредба, свързани с реализирането на мерки за **повишаване на бюджетните приходи, намаляване на административната тежест, стимулиране на икономическото развитие, инвестициите и заетостта и мерки в областта на събиране на просрочени задължения**. За постигане на приоритета, свързан с повишаване на данъчните приходи през периода са предприети следните действия:

- ✓ Изпълняват се мерките от Плана за действие за 2018 г. (РМС № 95 от 16.02.2018 г.) на **Единната национална стратегия за повишаване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на законодателството 2015-2017 (ЕНС)**. Изготвен е третият доклад с оценка по прилагането на ЕНС за 2017 година. Докладът е одобрен на заседание на Министерския съвет и обхваща мерки, адресиращи направените от Съвета на Европейския съюз специфични препоръки към България през последните няколко години;

- ✓ Съгласуван е проект на РМС за приемане на План за действие за 2018 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС (НСПБ) за периода 2014-2020 г.;

- ✓ За първото полугодие на 2018 г. **предприетите контролни действия за спазване на акцизното законодателство** са довели до събиране и превеждане на допълнителни приходи от акцизи в държавния бюджет. Извършени са ревизии по реда на ДОПК във връзка с разпоредбите на Закона за акцизите и данъчните складове

(ЗАДС), при които са установени с ревизионни актове задължения за заплащане на акциз и са осъществени проверки по искания за възстановяване на акциз, насрещни проверки, по делегация и за установяване на факти и обстоятелства;

✓ Във връзка с **еднакво прилагане на законодателството, процедурите и инструментите за митнически контрол на ЕС** с цел правилното определяне и събиране на публичните вземания от компетентността на митническата администрация, за периода януари-юни 2018 г., са извършени повторни проверки на декларирането по реда на чл. 48 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета. Осъществени са проверки в рамките на последващия контрол по реда на чл. 48 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на икономически оператори, в резултат на които са установени нарушения, водещи до възникване на задължения за заплащане на публични държавни вземания;

✓ Предприетите мерки за **повишаване на нивото на доброволно спазване на задълженията от клиентите** са свързани с въвеждане на различни отстъпки при спазване сроковете за деклариране и плащане на данъци и осигурителни вноски, както и за подаване и за плащане по електронен път. От началото на февруари 2018 г. е разширен обхватът на **две електронни услуги**, предоставяни от НАП, като в услугата за плащане на задълженията, вкл. и към бюджета е добавена възможност за плащане с платежни карти чрез виртуален ПОС-терминал на НАП, при което плащането се отразява в Данъчно-осигурителната сметка на задълженото лице в реално време;

✓ В резултат на комплексното прилагане на специфични мерки и кампании за **повишаване на събираемостта на просрочените публични вземания** през последните три години и половина, се забелязва промяна в поведението на длъжниците, изразяващо се в по-малък размер на задълженията, които не са платени в законовия срок. Размерът на декларираните суми за данъци и задължителни осигурителни вноски към края на юни 2018 г. е нараснал с 11,5 % (1 558,7 млн. лв.) спрямо същия период на 2017 година. За първото полугодие на 2018 г. 84,4 % от декларираните задължения са погасени преди изтичане на срока за доброволно плащане, при 84,1 % доброволно изпълнение на декларираните задължения към края на юни 2017 година.

За първото полугодие на 2018 г. от информационния център на НАП са проведени национални кампании, фокусирани както върху лица с непогасени данъчни и осигурителни задължения, така и спрямо лица с такива, предявени от външни за НАП взискатели (МВР, Органи на съдебната власт, НОИ). В кампаниите са инициирани телефонни обаждания, проведени са преговори по телефона с над 41,0 хил. лица с просрочени задължения, вследствие на които са били платени над 25 млн. просрочени задължения към бюджета. В резултат на осъществените дейности, 47 % от лицата са предприели действия за погасяване, а почти една трета от лицата, с които са водени преговори са погасили изцяло задълженията си към фиска.

Към края на юни 2018 г. в информационната система „Събиране“ са реализирани нови функционалности и справки, които подпомагат оперативните и управленски дейности в процесите по събиране на публични вземания. С оглед оптимизиране на процеса по предаване на вземания на публични взискатели за събиране в НАП, е разработена електронна услуга, за подаване на заявления (данни за актове, от които произтича публичното вземане) по електронен път.

✓ Основен фокус в областта на превенцията на данъчните измами през 2018 г. продължава да бъде **стимулиране на добросъвестност и изрядност на**

данъкоплатците, посредством организиране на срещи или изпращане на уведомителни писма и предоставяне на насоки за коригиране на констатирано неизрядно поведение. Основната цел е предпазване на добросъвестни данъкоплатци от въвличането им в схеми на данъчни измами или отклонение от облагане, както и информирането им за неблагоприятните последици от неспазването на данъчното и осигурителното законодателство. През първото полугодие на 2018 г. постоянно наблюдавани са 279 дружества, които са с мащабна икономическа дейност и високо влияние върху приходната част на фиска. Отчита се засилване на ефекта от извършвания постоянен мониторинг, доколкото лицата редуцират или напълно преустановяват приспадане на данъчен кредит по получени доставки от рискови контрагенти;

✓ Във връзка с **установяването и предотвратяването на данъчно-осигурителни измами** са изготвени доклади за идентифицирани данъчни и осигурителни измами за периода януари-юни 2018 година. В резултат на приключили ревизии, допълнително начисленият данък е над 32 млн. лв.;

✓ По мярка **управление на риска от неспазване на данъчното и осигурително законодателство** през първото полугодие на 2018 г. са извършени дейности по анализ на конкретни рискове в сферата на услугите. Осъществено е наблюдение и оценка на рискове с цел измерване на ефекта от приложените мерки по тяхното третиране, в т.ч. рискове на тактическо ниво, свързани с недекларирване и невнасяне на здравно-осигурителни вноски от част от задължените лица в страната.

В контекста на българското председателство на Съвета на Европейския съюз, което се проведе в периода януари-юни 2018 г., акцентът в областта на данъчната политика беше поставен върху **борбата с измамите, борбата с избягването на данъци и агресивното данъчно планиране при засилено административно сътрудничество и ефективен обмен на информация** между държавите членки на глобално равнище и на равнище ЕС, следвайки разработената от Българското председателство пътна карта, публикувана на 26 януари 2018 година. Постигнатите резултати от осъществените дейности, свързани с основните приоритети на председателството и адресиращи мерките за ограничаване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци и подобряване събираемостта на приходите са както следва:

✓ На 22 юни 2018 г. е прието изменение на Регламент 904/2010 относно мерките за засилване на административното сътрудничество в областта на данъка върху добавената стойност, което значително ще намали измамите с ДДС, ще въведе нови инструменти за трансграничен контрол, ще осигури допълнителни бюджетни приходи, ще насърчи бизнеса в ЕС, тъй като измамите с ДДС оказват отрицателно въздействие върху икономическата среда и подкопават реалната икономическа дейност;

✓ На Съвет ЕКОФИН е приета Директива на Съвета за изменение на Директива 2011/16/ЕС по отношение на задължителния автоматичен обмен на информация, свързана с подлежащите на оповестяване трансгранични договорености, в областта на данъчното облагане. Целта на директивата е да създаде условия за справедливо данъчно облагане, като повиши прозрачността и противодейства на агресивното данъчно планиране.

II. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПЪРВОТО ПОЛУГОДИЕ НА 2018 ГОДИНА

Основните параметри по изпълнението на консолидираната фискална програма към първото полугодие на 2018 г., съпоставени с изпълнението към полугодието на 2017 г. и разчетите към ЗДБРБ за 2018 г. са представени в следната таблица:

Таблицата №1. *Изпълнение на основните параметри на консолидираната фискална програма към 30 юни 2018 година.*

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛ	Отчет Н1 2017	Разчет 2018 г. КФП	Отчет Н1 2018 г. КФП	Отчет Н1 2018 г. Национален бюджет	Отчет Н1 2018 г. Европейски средства	Отчет Н1 2018 към отчет Н1 2017	Отчет Н1 2018 към разчет 2018
к.1	к.2	к.3	к.4=к.5+к.6	к.5	к.6	к.7=к.4:к.2	к.8=к.4:к.3
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**17 483,1**	**38 213,9**	**19 210,2**	**18 533,8**	**676,4**	**109,9%**	**50,3%**
Данъчни приходи	14 538,2	31 142,3	16 021,0	16 021,0		110,2%	51,4%
Преки данъци	2 771,0	5 756,6	3 113,9	3 113,9		112,4%	54,1%
Косвени данъци	7 110,3	15 156,4	7 646,2	7 646,2		107,5%	50,4%
Приходи от социално и здравно осигурителни вноски	4 029,0	9 131,3	4 584,6	4 584,6		113,8%	50,2%
Други данъци*	628,0	1 098,0	676,3	676,3		107,7%	61,6%
Неданъчни приходи	2 274,4	4 703,4	2 491,2	2 490,6	0,6	109,5%	53,0%
Помощи и дарения	670,5	2 368,2	698,1	22,3	675,8	104,1%	29,5%
РАЗХОДИ И ВНОСКА ЗА ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС	**15 737,3**	**39 313,9**	**17 497,1**	**16 243,9**	**1 253,2**	**111,2%**	**44,5%**
Нелихвени	14 814,7	37 271,9	16 496,6	15 243,4	1 253,2	111,4%	44,3%
Текущи	13 952,7	31 106,2	15 153,7	14 632,7	521,0	108,6%	48,7%
Капиталови	853,7	6 151,3	1 313,9	604,6	709,3	153,9%	21,4%
Предост. тек. и капит. трансфери за чужбина	8,3	14,4	29,0	6,0	23,0	349,7%	201,8%
Лихвени	434,3	722,4	424,2	424,2	0,0	97,7%	58,7%
Резерв за непредвидени и неотложни разходи**		185,7					
Вноска за общия бюджет на ЕС	488,3	1 133,9	576,3	576,3		118,0%	50,8%
Трансфер от централния бюджет				-276,8	276,8		
БЮДЖЕТНО САЛДО	**1 745,8**	**-1 100,0**	**1 713,2**	**2 013,2**	**-300,0**		

* *За 2017 г. са включени и постъпленията от такси върху производството на захар и изоглюкоза*

** *В позицията "Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи" се отразяват само разходите по разчет, а средствата, изразходвани за сметка на резерва по отчет са отчетени по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи*

Изпълнение на общите параметри по приходите

➢ **Приходите и помощите по консолидираната фискална програма** (КФП) за първото полугодие на 2018 г. са в размер на **19 210,2 млн. лв.** Общото нарастване на данъчните и неданъчните приходи спрямо същия период на предходната година е 1 699,5 млн. лв. (10,1 %). Изпълнението на годишните разчети в групата на данъчните приходи е добро, като към полугодието са постъпили 51,4 на сто от разчетите на данъчните приходи за 2018 г. Неданъчните приходи също имат добро изпълнение, като

спрямо първите шест месеца на 2017 г. се отчита нарастване с 9,5 %. Постъпленията от помощи са с 4,1 % повече спрямо първото полугодие на 2017 г.

Общата сума на ***данъчните постъпления*** (вкл. приходите от осигурителни вноски) за първото полугодие на 2018 г. възлиза на 16 021,0 млн. лв., което представлява 83,4 % от общите постъпления по КФП. Данъчните приходи нарастват спрямо същия период на предходната година с 1 482,7 млн. лв. (10,2 %). Приходите в частта на *преките данъци* възлизат на 3 113,9 млн. лв., което представлява 54,1 % от годишния разчет. Приходите от *косвени данъци* са в размер на 7 646,2 млн. лв., което представлява 50,4 % от годишния разчет. Постъпленията от *други данъци* (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 676,3 млн. лв., което представлява 61,6 % от разчетите към ЗДБРБ за 2018 г. Приходите от ***социалноосигурителни и здравни вноски*** към 30.06.2018 г. са в размер на 4 584,6 млн. лв. или 50,2 % от планираните за годината, като спрямо същия период на предходната година нарастват с 555,6 млн. лева.

Постъпилите ***неданъчни приходи*** към 30.06.2018 г. са в размер на **2 491,2 млн. лв.,** което представлява 53,0 % изпълнение на годишните разчети.

Постъпилите ***помощи*** от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на **698,1 млн. лв.**, което представлява 29,5 % от годишния разчет.

Основните приходни групи за първото полугодие на 2018 г., съпоставени с постъпленията за същия период на предходната година, са както следва:

Изпълнение на общите параметри по разходите

➢ **Разходите по консолидираната фискална програма** (вкл. вноската на Република България в общия бюджет на ЕС) за първото полугодие на 2018 г. **са в размер на 17 497,1 млн. лв.,** което представлява 44,5 % от годишния разчет. Разходите за същия период на миналата година са в размер на 15 737,3 млн. лева. Номиналното нарастване се дължи както на по-високия размер на разходите по националния бюджет, така и на нарастването на разходите по сметките за средства от Европейския съюз. Ръстът на разходите по националния бюджет се дължи основно на по-високия размер на здравноосигурителните и социалните плащания (базов ефект при разходите за пенсии

от увеличението от юли 2017 г. и увеличението на две стъпки през 2017 г. на размера на минималната пенсия от юли и октомври), по-високите разходи за персонал основно поради увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал в системата на средното образование и др., докато по сметките за средства от ЕС нарастват основно капиталовите разходи. Независимо от номиналното увеличение на разходите спрямо същия период на предходната година, съпоставено с разчетите за годината, изпълнението на разходите към първото полугодие се развива в рамките на планираните със ЗДБРБ за 2018 г. средства и не се очертава натиск от страна на разходите върху бюджетното салдо. ***Нелихвените разходи*** са в размер на 16 496,6 млн. лв., което представлява 44,3 % от годишния разчет. *Текущите нелихвени разходи* към юни 2018 г. са в размер на 15 153,7 млн. лв. (48,7 % от разчета за годината). *Капиталовите разходи* (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 1 313,9 млн. лв. (21,4 % от разчетите към ЗДБРБ за 2018 г.). *Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина* са в размер на 29,0 млн. лв. ***Лихвените плащания*** са в размер на 424,2 млн. лв. (58,7 % от планираните за 2018 г.).

➢ **Частта от вноската на Република България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към 30.06.2018 г. от централния бюджет, възлиза на **576,3 млн. лв.**, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС - Решение на Съвета 2014/335/ЕС, Евратом относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз, Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на ЕС и Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства, изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета от 17 май 2016 г., в т.ч.:

- ресурс на база брутен национален доход – 361,6 млн. лв.;
- ресурс на база данък върху добавената стойност – 85,2 млн. лв.;
- корекция за Обединеното кралство – 30,6 млн. лв.;
- традиционни собствени ресурси (мита и налози върху захарта) – 94,9 млн. лв.;
- участие във финансиране на брутното намаление за Нидерландия, Швеция, Дания и Австрия – 4,0 млн. лв.

➢ За първото полугодие на 2018 г. **бюджетното салдо по КФП е положително** в размер **на 1 713,2 млн. лв.** (1,6 % от прогнозния БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 2 013,2 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 300,0 млн. лева.

➢ **Общият размер на касовите постъпления от ЕС**(от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) за първото полугодие на 2018 г. е **1 675,0 млн. лв. Нетните постъпления от ЕС към 30.06.2018 г.** (касови постъпления от ЕС, намалени с вноската в общия бюджет на ЕС) са положителни в размер на **1 098,7 млн. лева**.

➢ **Фискалният резерв**[9] към 30.06.2018 г. е в размер на е **10,83 млрд. лв**., в т.ч. 9,87 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,96 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

[9]Съгласно §1, т. 41 от Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси.

Бюджетните **разходи, разгледани по функционален признак,** отразяват основните направления в политиката по КФП в рамките на бюджетния ресурс за 2018 година.

Разходи по консолидираната фискална програма по функции

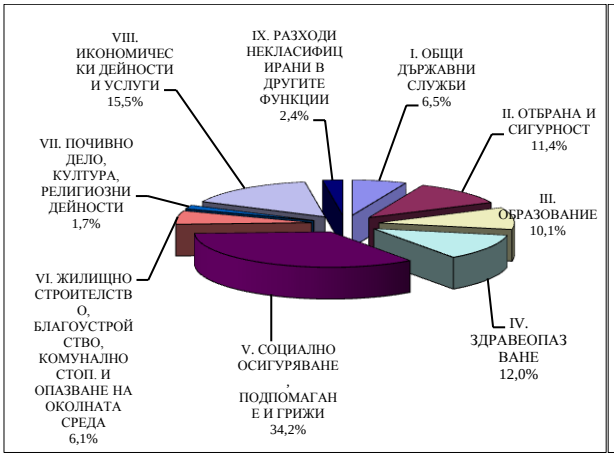
РАЗХОДИ ПО ФУНКЦИИ	млн. лв.			%	
	ЗДБРБ за 2018 г.	Отчет Н1 2017	Отчет Н1 2018	Изпълнение Н1 2018 спрямо ЗДБРБ за 2018	Отчет Н1 2018 спрямо отчет Н1 2017
I. ОБЩИ ДЪРЖАВНИ СЛУЖБИ	2 479,8	873,3	1 038,6	41,9%	118,9%
II. ОТБРАНА И СИГУРНОСТ	4 371,1	1 570,4	1 783,6	40,8%	113,6%
III. ОБРАЗОВАНИЕ	3 840,2	1 578,8	1 800,0	46,9%	114,0%
IV. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	4 595,6	2 148,2	2 363,6	51,4%	110,0%
V.СОЦИАЛНО ОСИГ., ПОДПОМАГАНЕ И ГРИЖИ	13 071,1	6 032,5	6 418,4	49,1%	106,4%
VI. ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО, БЛАГОУСТРОЙСТВО, КОМУНАЛНО СТОП. И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	2 337,5	628,4	804,0	34,4%	127,9%
VII. ПОЧИВНО ДЕЛО, КУЛТУРА, РЕЛИГИОЗНИ ДЕЙНОСТИ	659,7	353,9	351,6	53,3%	99,4%
VIII. ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ	5 916,8	1 629,2	1 936,8	32,7%	118,9%
IX. РАЗХОДИ, НЕКЛАСИФИЦИРАНИ В ДР. ФУНКЦИИ	908,0	434,3	424,2	46,7%	97,7%
ОБЩО РАЗХОДИ	**38 179,9**	**15 249,0**	**16 920,8**	**44,3%**	**111,0%**

*Във функция "IX. Разходи, некласифицирани в другите функции" по разчет е включен и резерва за непредвидени и неотложни разходи, а средствата, изразходвани за сметка на резерва по отчет са отчетени в съответните функции според функционалното предназначение на разхода. Разходите по функции не включват вноската на Република България за общия бюджет на ЕС.

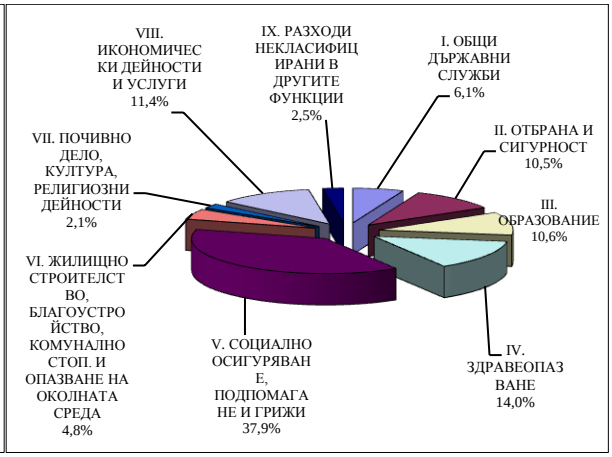
Структурата на разходите по консолидираната фискална програма по функции (годишен разчет и отчет за първото полугодие на 2018 г.) са представени на следната графика:

Структура на разходите по функции по КФП

Годишен разчет за 2018 г.

Отчет първо полугодие 2018 г.

Планираните разходи за функция ***общи държавни служби*** са предназначени за осигуряване на ефективно функциониране на изпълнителните и законодателните органи, на част от изпълнителните агенции и комисии, както и за осъществяване на

научната дейност в страната. Изразходваните средства са насочени към осигуряване условия за функционирането на централната и местната администрации с оглед изпълнение на възложените им дейности и задачи, свързани с провеждане на вътрешната и външната политика на страната във всичките им аспекти, в т.ч. и средства за българската помощ за развитие, изплащане на членския внос в международни организации, създаването и функционирането на устойчива система за постигане на максимална ефективност при събирането на данъците и осигурителните вноски, намаляване на корупцията, повишаване качеството на административните услуги, подобряване на митническия контрол, борбата срещу митническите и валутните нарушения, контрабандата и незаконния трафик на наркотици и други. Разходите в тази функция включват финансирането на публичната администрация както на централно, така и на местно ниво. Тук се включват и разходите, свързани с научна и изследователска дейност. **Извършените разходи** за тази функция към полугодието на 2018 г. са в размер на 1 038,6 млн. лв., което представлява 41,9 % от планираните с разчета за годината.

Разходите за ***отбрана и сигурност*** са насочени към сферите на отбраната, сигурността и вътрешния ред, съдебната власт, както и дейностите по изпълнението на наказанията. Основните приоритети на политиката в областта на отбраната, които се осъществява от Министерството на отбраната, са следните: приемственост и устойчивост на развитието на въоръжените сили (ВС) чрез провеждане на реалистична отбранителна политика, която съответства на заплахите за сигурността на страната, на съюзните ни ангажименти в НАТО и ЕС и на наличните финансови ресурси; задълбочаване на трансатлантическото сътрудничество като гарант за сигурността и развитието на България; поддържане на съществуващите и постепенно развитие на нови отбранителни способности; разширяване на участието на ВС в интегрираната система за реакции при кризи за по-ефективна защита на населението при бедствия; създаване на условия за висока мотивация и професионален подбор в Българската армия; развитие на отбранителните способности в рамките на Програмата за развитие на отбранителните способности на Въоръжените сили на Република България 2020; законодателно уреждане на националната координация на специалните служби. Политиката в областта на сигурността и вътрешния ред се реализира в следните направления: опазване на обществения ред и защита на националната сигурност, противодействие на тежките престъпления срещу личността и собствеността на гражданите; противодействие на местни и транснационални престъпни структури; недопускане извършването на терористични действия на територията на страната; граничен контрол, охрана на държавната граница и противодействие на незаконната миграция; превантивна дейност и контрол на движението по пътищата; осигуряване на пожарна безопасност и защита на населението при пожари, бедствия и други извънредни ситуации; осигуряване на лична постова и техническа охрана, специализиран транспорт и пропускателен режим; обезпечаване на оперативната и разузнавателна дейност. В областта на правосъдието се реализират следните политики: подобряване управлението и организацията на работата на съдебната власт, без да се нарушава нейната независимост; осъществяване на правосъдие и правораздавателна власт с цел защита правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата; укрепване на професионалната квалификация на правоприлагащите органи; укрепването на пенитенциарната система и инфраструктурата по сигурността в затворите и следствените арести; електронно правосъдие. **Общият размер на разходите** за отбрана и сигурност за първото полугодие на 2018 г. е 1 783,6 млн. лв., което представлява 40,8 % от планираните средства за годината. Съпоставено със

същия период на предходната година, разходите за отбрана и сигурност нарастват със 213,2 млн. лв. (13,6 %) .

Политиките в сферата на ***образованието*** са насочени към посрещане на основните предизвикателства и подпомагане на изпълнението на ключовите политики в сектора. За реализиране на образователните приоритети в сферата на предучилищното и училищното образование се изпълняват комплексни мерки и действия, гарантиращи равен достъп до качествено образование чрез осигуряване на безплатен транспорт на децата и учениците и целодневна организация на учебния ден в средищните училища; допълнително финансиране на защитени училища и детски градини; основен ремонт, реконструкция и строителство на нови детски градини и училища, спортни площадки и салони, както и тяхното съвременно оборудване; преминаване към нов етап от внедряването на ИКТ в системата, базиран на електронното обучение и информационните технологии. За първото полугодие на 2018 г. са осигурени и необходимите средства за изплащане на увеличените възнаграждения на педагогическия персонал. Реализирането на политиките в областта на висшето образование се осъществява чрез осигуряване на финансиране, насочено към резултатите от обучението; чрез засилване взаимодействието между висшите училища и бизнеса; чрез усъвършенстване модела на акредитация и оценяване на качеството във висшето образование; чрез стимулиране на научното развитие и кариерно израстване на преподавателите от висшите училища; чрез подкрепа на мобилността на студенти и преподаватели. Висшето образование се финансира с прилагането на диференциран подход в зависимост от комплексна оценка на качеството на обучение. **Размерът на разходите** за функция образование за полугодието е 1 800,0 млн. лв., като представляват 46,9 % от разчетените за 2018 г. и са с 14,0 % повече от същия период на предходната година.

Разходите в сферата на ***здравеопазването*** през първото полугодие на 2018 г. са в размер на 2 363,6 млн. лв., което е с 10,0 % повече от полугодието на 2017 г., и представляват 51,4 % от годишния разчет. Основният акцент на политиката в областта на здравеопазването през 2018 г. е осигуряването на сигурност, стабилност и предвидимост в системата, като се създадат предпоставки за контрол и ефективност на разходите и същевременно се гарантира качеството на лечението и достъпа до медицинска помощ. Като приоритетни направления и дейности са спешната медицинска помощ, електронното здравеопазване, майчиното и детско здравеопазване, асистираната репродукция, лечебните заведения за болнична помощ, както и лекарствената политика. Реформата в сектора е насочена към подобряване на достъпа до комплексни медицински дейности, повишаване на удовлетвореността на българските граждани от качеството на предлаганите медицински услуги, адекватно финансиране и постигане на финансова устойчивост на сектора в средносрочен план. Чрез бюджета на Министерството на здравеопазването се финансират програмите и дейностите, осъществявани от бюджетните структури в областта на общественото здраве, спешната помощ, стационарната психиатрична помощ, медико-социалните грижи за деца, лечение в чужбина и други. Финансово се обезпечават Национални програми и централни доставки за профилактика, контрол и лечение на социално-значими заболявания, осигуряване на ваксини за задължителни имунизации и реимунизации, както и обучението за придобиване на специалност в системата на здравеопазването. Запазват се ангажиментите на държавата по отношение финансирането на определени дейности в лечебните заведения за болнична помощ, които остават държавна отговорност – психиатрична помощ, спешна медицинска помощ, лечение на болни от ХИВ/СПИН, трансплантация на тъкани, органи и клетки, медицинска експертиза на работоспособността и други, както и финансово

подпомагане на лечебни заведения за болнична помощ в отдалечени и трудно достъпни райони, в които липсата на здравни звена представлява сериозен риск за населението.

С най-голям относителен дял в разходите по КФП към полугодието на 2018 г. са средствата за сферата на ***социалното осигуряване, подпомагане и грижи***. В голяма степен това се предопределя от демографски и икономически фактори в страната. Разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи са насочени към реализиране на приоритетите в сферата на пенсионното осигуряване, социалното подпомагане и гарантиране на социалната защита на уязвимите групи от населението, към активните мерки по заетостта, както и реализирането на редица мерки за социална защита. По отношение на пенсионната политика приоритет е осигуряването на адекватни пенсионни доходи за всички, които да гарантират разумен жизнен стандарт след пенсиониране. В областта на социалните помощи приоритет остават гарантирането на социалната защита на уязвимите групи от населението чрез по-добра целенасоченост на социалните помощи, повишаването на ефективността на програмите, прилагането на диференциран подход, усъвършенстването на нормативната уредба в сферата на социалното подпомагане и оптимизирането на институционалната структура, свързана със социалната защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението. Целта на реализираните активни мерки на пазара на труда е постигането на по-висока и устойчива заетост, интегриране на пазара на труда на безработните и неактивните лица в трудоспособна възраст чрез насърчаване разкриването на нови работни места и подобряване на посредническите услуги по заетостта; намаляване на безработицата и неактивността сред младежите; насърчаване на трудовата заетост на трайно безработни лица в трудоспособна възраст. Политиката за интеграцията на хората с увреждания е насочена към създаване на условия и гаранции за равнопоставеност, индивидуална оценка на потребностите, социална интеграция и упражняване на правата, защитата на хората с увреждания и техните семейства, както и интегрирането на тези лица в работна среда. С разчетите към ЗДБРБ за 2018 г. 34,2 на сто от разходите по КФП (без вноската в общия бюджет на ЕС) са предназначени за политики и мерки във функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи". **Извършените разходи** за функцията към полугодието са в размер на 6 418,4 млн. лв. или 49,1 % от разчета за годината.

Разходите за ***дейностите по жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда*** през първите шест месеца на годината са в размер на 804,0 млн. лв., което представлява 34,4 % от разчетите за 2018 година. Това е с 27,9 % повече от същия вид разходи за шестмесечието на 2017 год. Изразходваните средства са насочени за изпълнение на политиката в областта на интегрираното развитие на регионите в страната и намаляване на различията, както и подобряване на тяхната инфраструктурна свързаност. С тях са финансирани разходи за изграждане, реконструкция и рехабилитация на канализационна и вътрешна водопроводна мрежа в населени места, подпомагане проектирането и изграждането на язовири за питейно водоснабдяване, разходи за устройствено планиране, кадастрални карти и регистри, разходи за геозащита, поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура и интегрирано управление на водните ресурси. При дейностите по опазване на околната среда се изпълняват проекти, свързани с изграждането на екологични обекти като пречиствателни станции за отпадъчни води, канализационни мрежи и довеждащи колектори, съоръжения за защита на руслата и бреговете на деретата от ерозия, съоръжения за регулиране на оттока на реките и създаване на водни площи с местно значение, голяма част от които са по бюджетите на общините. В тази област се осигуряват средства за финансиране строителството на нови или рекултивация на съществуващи депа, инсталации или съоръжения за

управление на отпадъците. В тази функция се отчитат и разходите, свързани с поддържането на чистотата и благоустрояването, извършвани от фирми или общински предприятия.

Разходите за ***почивно дело, култура и религиозни дейности*** за първото полугодие на 2018 г. са в размер на 351,6 млн. лв. или 53,3 % от разчета за годината. Тези разходи са насочени към финансиране на дейностите по култура (отчетените разходи в групата са в размер на 262,8 млн. лв.), физическа култура и спорт (отчетени средства – 75,1 млн. лв.), почивно дело (отчетени разходи – 9,2 млн. лв.) и религиозно дело (отчетени средства - 4,6 млн. лв.).

Разходите за ***икономическите дейности и услуги*** за първото полугодие на 2018 г. са в размер на 1 936,8 млн. лв. или 32,7 % от разчета за годината. Увеличение то спрямо същия период на 2017 г. е 18,9 %. С използваните средства по функцията се осъществява държавната политика по отношение на реалния сектор, политиките в селското и горското стопанство, рибарството и аквакултурите, както и приоритетните политики при реализирането на инфраструктурни проекти в сферата на транспорта, както и на проекти, свързани с енергийната сигурност и ефективност, промишлеността, строителството и туризма. Основните приоритети в областта на енергетиката са свързани с: реализация на дейности по извеждане на ядрени съоръжения от експлоатация и безопасно съхранение на ядрени отпадъци, извършване на експертизи и обследвания на енергийни потребители, разработване на мерки за намаляване на енергийното потребление в индустрията, осъществяване на дейности и програми за енергийна ефективност. Изграждането и модернизирането на транспортната инфраструктура на страната е също сред основните приоритети. В това функционално направление се осъществяват дейностите в областта на осигуряването на ефективен и устойчив транспорт, развитието на екологосъобразни, безопасни и сигурни видове транспорт и висококачествени транспортно-логистични услуги, развитието на модерна съобщителна и пощенска инфраструктура, подкрепа за балансирано регионално развитие, ускоряване интегрирането на страната в европейските структури, изграждане на съвременна електронна инфраструктура и услуги, както и технологично развитие и иновации. В областта на селското стопанство реализираните приоритети са свързани с: борбата със заразни и паразитни болести, събиране и унищожаване на високорискови отпадъци, охрана и възпроизводство на горите, за издръжка на горската и ловна стража с оглед опазване на горите и дивеча; за опазване, възстановяване и подобряване на почвеното плодородие и екологичните функции на почвената покривка; за развитието на лозаровинарския сектор в страната съгласно изискванията на ЕС; за осъществяване на противоградова защита на продукцията в селското стопанство; за опазване и възпроизводство на рибата и аквакултурите и други. В областта на туризма осъществяваните приоритети са свързани с: насърчаване предоставянето на качествени услуги и защита правата и сигурността на потребителите, постигане на ефективна координация между институциите, ангажирани с определяне и осъществяване на политиката в туризма, взаимодействие с туристическия бизнес, нарастване на приходите от международен туризъм в България, в т.ч. чрез облекчен достъп и оптимизирана система за привличане на чуждестранни туристи на територията на България, превръщане на подходящото културно-историческо наследство в част от инфраструктурата на туризма, разнообразяване на предлаганите продукти с цел целогодишно използване на туристическия потенциал на страната (в т.ч. нарастване на туристическите посещения в България и в неактивния сезон). Със средствата в областта на промишлеността и строителството се осъществяват дейностите по насърчаване създаването и развитието на микро, малки и средни предприятия, подкрепа на процеса

на предприемачество, насърчаване създаването на предприятия, базирани на иновативни идеи и стимулиране на научно-изследователската и развойна дейност, стимулиране на пазарно ориентирани научно-приложни изследвания, предназначени за индустрията и създаване на условия за привличане на частни капитали за финансиране на иновации, подобряване на бизнес средата, дейности в областта на метрологията и техническия надзор, на приватизацията и следприватизационния контрол, на патентната дейност, на дейностите по акредитиране на лаборатории и органи, на обществените поръчки и други.

Разходите, некласифицирани в другите функции, обхващат лихвените плащания по обслужване на държавния и общинския дълг. Годишният разчет в ЗДБРБ за 2018 г. за функция „Разходи, некласифицирани в другите функции" включва и резерва за непредвидени и неотложни разходи. Средствата, изразходвани за сметка на резерва по отчет, са отчетени в съответните функции според функционалното предназначение на разхода. За първото полугодие на 2018 г. разходите в тази функция са в размер на 424,2 млн. лева.

1. Изпълнение на приходите по видове по консолидираната фискална програма

Отчетът на приходите по консолидираната фискална програма към първото полугодие на 2017 г. и 2018 г. по основни приходни групи е представен в следната таблица:

Приходи по КФП за първото полугодие на 2017 г. и 2018 г.

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчет Н1 2017	2018 г.		Отчет Н1 2018 спрямо Н1 2017	Изпълнение Н1 2018 спрямо Програма 2018
		Програма 2018 г.	Отчет Н1 2018		
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**17 483,1**	**38 213,9**	**19 210,2**	**109,9%**	**50,3%**
Данъчни приходи	**14 538,2**	**31 142,3**	**16 021,0**	**110,2%**	**51,4%**
Преки данъци	2 771,0	5 756,6	3 113,9	112,4%	54,1%
Корпоративни данъци	1 187,9	2 364,0	1 292,9	108,8%	54,7%
- от нефинансови предприятия *	1 070,3	2 126,0	1 201,2	112,2%	56,5%
- финансов сектор	117,7	238,0	91,7	78,0%	38,5%
Данък в/у доходите на физическите лица	1 583,1	3 392,6	1 821,0	115,0%	53,7%
*Други данъци***	628,0	1 098,0	676,3	107,7%	61,6%
Приходи на осигурителни фондове	4 029,0	9 131,3	4 584,6	113,8%	50,2%
- НОИ, УПФ и ФГВРС	2 864,0	6 575,0	3 301,2	115,3%	50,2%
- НЗОК	1 165,0	2 556,3	1 283,4	110,2%	50,2%
Косвени данъци, в т.ч.:	7 110,3	15 156,4	7 646,2	107,5%	50,4%
ДДС	4 730,9	9 780,0	5 101,5	107,8%	52,2%
Акцизи	2 269,8	5 150,0	2 408,4	106,1%	46,8%
Мита и митнически такси	93,2	190,1	118,2	126,9%	62,2%
Данък върху застрахователните премии	16,4	36,3	18,1	110,8%	49,9%
Неданъчни приходи	**2 274,4**	**4 703,4**	**2 491,2**	**109,5%**	**53,0%**
Помощи и дарения	**670,5**	**2 368,2**	**698,1**	**104,1%**	**29,5%**

** Вкл. данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни лица.*
*** За 2017 г. са включени и таксите върху производство на захар и изоглюкоза.*

Общият размер на **приходите, помощите и даренията по КФП** към 30.06.2018 г. е **19 210,2 млн. лв.,** което представлява 50,3 % от годишните разчети към ЗДБРБ за 2018 г. Съпоставени със същия период на предходната година, данъчните и неданъчните приходи нарастват с 1 699,5 млн. лв. (10,1 %), а постъпленията от помощи са близки по размер (увеличение с 27,6 млн. лв. или 4,1 %).

Приходите от **данъци по КФП** за първото полугодие на 2018 г. са в размер на **16 021,0 млн. лв.** или 51,4 % от разчетените по ЗДБРБ за 2018 г. Относителният дял на данъчните приходи в общата сума на приходите по консолидираната фискална програма е 83,4 процента. Съпоставени със същия период на предходната година, данъчните приходи нарастват номинално с 1 482,7 млн. лв. или 10,2 %.

Постъпленията в групата на ***преките данъци*** за полугодието са в размер на 3 113,9 млн. лв., което представлява изпълнение от 54,1 % от разчета за годината, при 2 771,0 млн. лв. за същия период на 2017 година. Ръстът при преките данъци е 12,4 % (342,9 млн. лв.).

Отчетените **приходи от осигурителни вноски на общественото и здравно осигуряване** към 30.06.2018 г. са в размер на 4 584,6 млн. лв. или 50,2 % изпълнение спрямо разчета. В номинално изражение осигурителните вноски са повече от предходната година с 13,8 % или 555,6 млн. лева.

Постъпленията от ***косвени данъци*** са в размер на 7 646,2 млн. лв., което представлява 50,4 % от предвидените в ЗДБРБ за 2018 г. Спрямо полугодието на предходната година е налице увеличение от 7,5 % (536,0 млн. лв. повече).

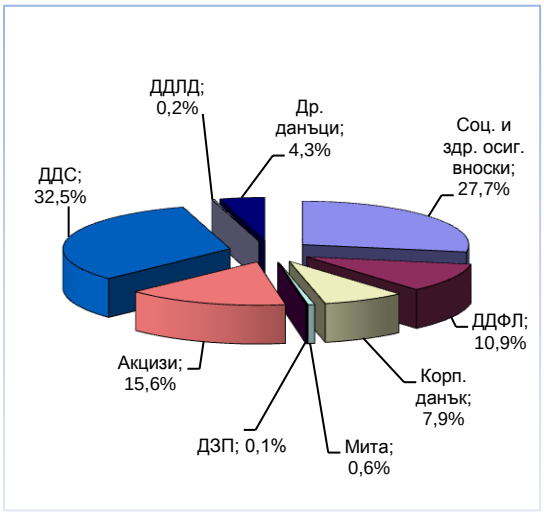
Постъпленията от ***други данъци*** (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 676,3 млн. лв., което представлява 61,6 % от разчетите към ЗДБРБ за 2018 г. и нарастват със 7,7 % (48,3 млн. лв.) спрямо юни 2017 година.

Неданъчните приходи са в размер на 2 491,2 млн. лв., което представлява 53,0 % изпълнение на годишните разчети.

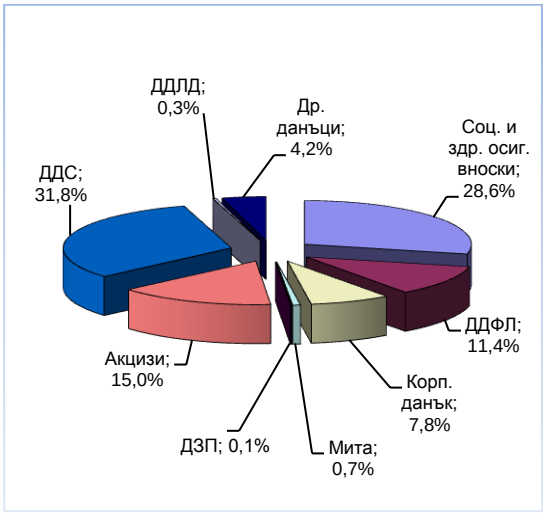
Постъпленията от **помощи и дарения** от страната и чужбина (основно помощи от фондовете на ЕС) са в размер на 698,1 млн. лв., което представлява 29,5 % от годишния разчет.

Структура на данъчните приходи по консолидирания бюджет за първото полугодие на 2017 г. и 2018 г.

юни 2017 г.

юни 2018 г.

1.1 Преки данъци

1.1.1 Корпоративни данъци

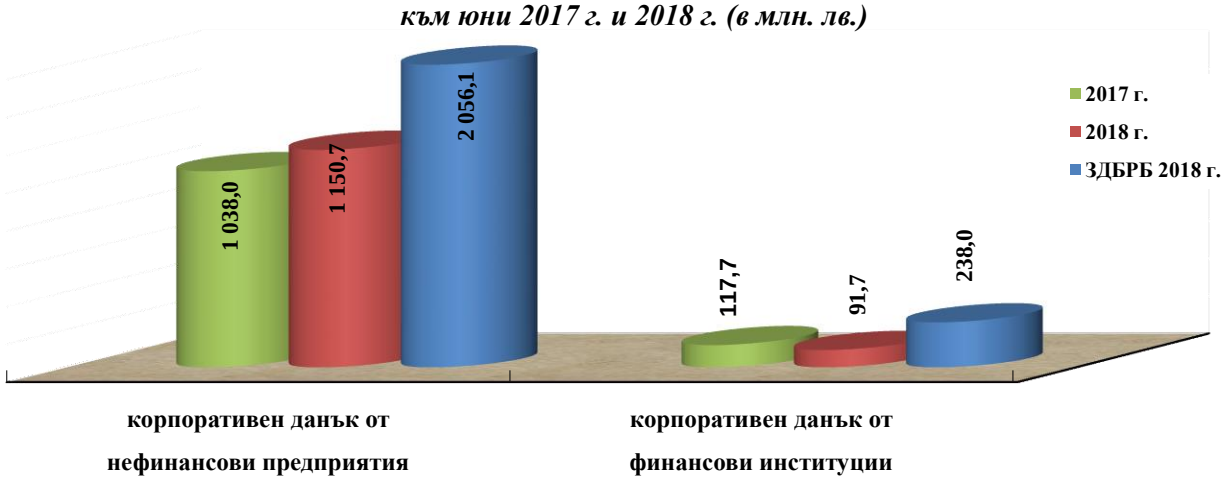
Приходите от корпоративни данъци по КФП (вкл. данък върху дивидентите и доходите) към края на месец юни 2018 г. са в размер на 1 292,9 млн. лв. или 54,7 % от годишния разчет и заемат 8,1 % в общия размер на данъчните приходи. Спрямо полугодието на 2017 г. са постъпили със 104,9 млн. лв. (8,8 %) повече приходи.

✓ **Корпоративен данък**

Приходите от корпоративен данък за периода са в размер на 1 242,4 млн. лв. и представляват 54,2 % от годишния разчет за 2018 година. Относителният дял на корпоративния данък в данъчните постъпления по консолидираната фискална програма е 7,8 %. Спрямо юни 2017 г. се отчита увеличение от 7,5 % или 86,7 млн. лева. Приходите от

корпоративен данък на нефинансовите предприятия (вкл. юридически лица с нестопанска цел) към 30.06.2018 г. са в размер на 1 150,7 млн. лв., което представлява 56,0 % от предвидените в ЗДБРБ за 2018 година. Съпоставени с юни 2017 г. приходите от данъка нарастват със 112,6 млн. лв. (10,8 %). Постъпленията от *корпоративен данък на финансови институции (включително застрахователни компании)* към края на юни възлизат на 91,7 млн. лв. или 38,5 % от разчета за годината. Спрямо същия период на предходната година, приходите от данъка са с 25,9 млн. лв. (22,0 %) по-малко.

Сравнителна диаграма на постъпленията от корпоративен данък към юни 2017 г. и 2018 г. (в млн. лв.)

✓ **Данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни юридически лица (ЧЮЛ) и данък върху доходите на ЧЮЛ**

Постъпленията от тези данъци за полугодието на 2018 г. са в размер на 50,5 млн. лв. или 72,3 % от разчета за годината, като за същия период на предходната година са постъпили 32,2 млн. лева.

1.1.2 Данък върху доходите на физическите лица

Приходите от данък върху доходите на физически лица за отчетния период са в размер на 1 821,0 млн. лв. или 53,7 % от годишния разчет и формират 11,4 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи.

По трудови правоотношения приходите от данъка към 30.06.2018 г. са 1 407,7 млн. лв. при 1 258,8 млн. лв. към 30.06.2017 г. или със 148,9 млн. лв. повече. Влияние върху размера на постъпленията оказват следните фактори:

- увеличението на минималната работна заплата за страната от 01.01.2018 г. от 460 лв. на 510 лева (10,9 %);
- увеличението на минималните осигурителни прагове за 2018 г., средно с 3,9 %;
- увеличението на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ с 1 % пункт;
- промените в броя на наетите лица и заплащането на труда - по данни на НСИ[10] в края на март 2018 г. наетите лица по трудово и служебно правоотношение са 2 311,8 хил., което е с 34,5 хил. лица повече (1,5 % ръст) в сравнение с края на март 2017 година. През първото тримесечие на 2018 г. средната месечна работна заплата е 1 077 лв. и е нараснала със 7,1 % спрямо първото тримесечие на 2017 г.;
- промените в нивото на безработица - по данни на Агенцията по заетостта продължава тенденцията за намаляване на регистрираната безработица в страната от началото на настоящата година. Броят на регистрираните безработни през юни 2018 г. е 188,6 хил. и намалява с 35,6 хил. лица (15,9 %) на годишна база. Нивото на

[10] Източник на данните е тримесечното наблюдение на наетите лица, отработеното време, средствата за работна заплата и други разходи за труд.

регистрираната безработица е 5,7 % и е с 1,1 п.п. по-ниско спрямо юни 2017 година. В сравнение с месец май 2018 г. безработицата е с 0,4 п.п. по-ниска, а регистрираните безработни лица намаляват с 5,9 %.

От *извънтрудови правоотношения (ЕТ, свободни професии, граждански договори, годишен и авансов данък и др.)* приходите от данъка към 30.06.2018 г. са 218,0 млн. лв. или 63,7 % от годишния план. Съпоставени с първото полугодие на 2017 г. постъпленията нарастват с 21,1 млн. лв. (10,7 %). Приходите от извънтрудови правоотношения се формират от много на брой данъчно задължени лица с неголеми вноски. Основно влияние върху тези приходи оказват резултатите от годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДДФЛ (дължим данък за довнасяне или надвнесен данък) и дължимите авансови вноски. По данни на НАП към 31.03.2018 г. плащанията по декларации са с най-голям относителен дял (81,7 %), като е отчетен ръст от 18,9 % спрямо края на март 2017 г., а делът на плащанията на авансовите вноски е 0,7 %. Значителен принос за данъчните приходи от извънтрудови правоотношения имат и плащанията за минали години, които нарастват с 21,5 % на годишна база.

Приходите от *патентен данък* по консолидирания бюджет за периода са 10,3 млн. лева. За същия период на миналата година са внесени 11,1 млн. лева.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица, данък върху доходите на чуждестранните физически лица и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически лица - постъпленията от тези данъци към юни 2018 г. са в размер на 178,0 млн. лв. или 79,0 % от разчета за 2018 година. Съпоставени с юни 2017 г. приходите нарастват със 75,1 млн. лв. (73,0 %). Отчетеният ръст на тези данъчни постъпления може да се обясни с благоприятната икономическа ситуация в страната през 2017 г., която оказа положително влияние върху размера на заделените суми за дивиденти и съответно върху дължимия за тях данък. Приходите от данъка върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически лица са повлияни положително и от проведените действия от страна на НАП за проверка на декларираните касови наличности от дружествата в годишните данъчни декларации по ЗКПО за 2016 година. Ефектът от тази мярка продължава да се отчита и през 2018 година.

Окончателен данък върху приходите от лихви по депозити на физическите лица – постъпленията от този данък към 30.06.2018 г. са в размер на 6,9 млн. лв. при 13,3 млн. лв. за полугодието на 2017 година. Основните фактори, които влияят върху размера на приходите от данъка са лихвите по спестовните продукти и банковите сметки и ръстът на спестяванията. По данни на БНБ към 31.05.2018 г. сумата на депозитите в сектор „Домакинства“[11] е 48 629,6 млн. лв. и е нараснала с 6,5 %, в сравнение с края на май 2017 г., а спрямо края на април 2018 г. е отчетен ръст от 0,6 %. Положителният ефект, който ръста на депозитите оказва върху данъчната основа (доходите от лихви) се неутрализира от негативното развитие на нивата на лихвените проценти по банковите сметки. Според лихвената статистика на БНБ през май 2018 г., спрямо същия период на предходната година, средният лихвен процент за сектор „Домакинства“ по овърнайт-депозитите в левове и в евро се понижава с 0,01 п.п. до 0,02 %. При депозитите с договорен матуритет в левове той спада с 0,36 п.п. до 0,35 %, а по тези в евро показателят се понижава с 0,27 п.п. до 0,31 %. Средният лихвен процент по депозитите, договорени за ползване след предизвестие в левове, намалява с 0,05 п.п. до 0,06 %, а по депозитите, договорени за ползване след предизвестие в евро – с 0,04 п.п. до 0,08 %. Спрямо април 2018 г. лихвеният процент по депозитите с договорен матуритет в левове и по тези в евро спада с 0,01 процентен пункт. При останалите видове депозити се запазва нивото на средния лихвен процент от предходния месец.

[11] Сектор „Домакинства“ включва и сектор „Нетърговски организации, обслужващи домакинствата“ (НТООД).

1.2 Други данъци

Приходите от други данъци по консолидирания бюджет включват основно алтернативните данъци по ЗКПО и имуществени данъци по Закона за местните данъци и такси. Постъпилите приходи в тази група към 30.06.2018 г. са в размер на 676,3 млн. лв. или 61,6 % от разчета за годината и бележат ръст от 7,7 % спрямо постъпленията за шестмесечието на 2017 година.

✓ Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане

Постъпленията от други данъци по ЗКПО по консолидираната фискална програма към юни 2018 г. са в размер на 107,4 млн. лв. или 73,0 % от годишния разчет. Размерът на окончателните данъци върху залози за хазартни игри и хазартни съоръжения е 32,9 млн. лв. (47,3 % от годишния разчет).

✓ Имуществени данъци по Закона за местните данъци и такси

Имуществените данъци включват данък върху недвижимите имоти, данък върху превозните средства, данък върху придобиването на имущество по дарения и възмезден начин, данък върху наследствата и туристически данък, които постъпват по бюджетите на общините. Постъпленията в тази група към 30.06.2018 г. възлизат на 568,9 млн. лв., което представлява 59,9 % от годишния разчет или номинален ръст от 7,9 % спрямо постъпленията за същия период на предходната година. В структурно отношение най-голям дял заемат постъпленията от данък върху недвижимите имоти (40,1 %), следват данък върху превозните средства (36,2 %), данък при придобиване на имущество и дарения по възмезден начин (22,6 %) и туристически данък (1,0 %). Данъкът върху наследствата, освен че има инцидентен характер, предвид нормативно определения изключително ограничен обхват, е от несъществено значение в общите приходи от имуществени данъци.

1.3 Приходи от социално и здравноосигурителни вноски

Общата сума на приходите от социално и здравноосигурителни вноски към края на месец юни 2018 г. е в размер на 4 584,6 млн. лв., което представлява 50,2 % от планираните за годината.

Осигурителните вноски по бюджетите, администрирани от НОИ (вкл. Държавното обществено осигуряване, фонд „Гарантирани вземания на работници и служители" и Учителски пенсионен фонд), са в размер на 3 301,2 млн. лв. и представляват 50,2 % от предвиденото в ЗБДОО за 2018 година. Върху състоянието на приходите влияние оказват следните основни фактори: увеличение на осигурителната вноска за фонд „Пенсии" с един процентен пункт от 1 януари 2018 г. – на 19,8 на сто за родените преди 1 януари 1960 г. и на 14,8 на сто за лицата родени след 31 декември 1959 година; административното увеличение на минималните осигурителни прагове по основните икономически дейности и квалификационни групи професии с 3,9 % и увеличението на минималната работна заплата с 10,9 % за 2018 г. в сравнение с 2017 г., като най-ниския минимален осигурителен доход е 510 лв., размерът на минималната работна заплата от началото на 2018 г.

Здравноосигурителните вноски по бюджета на Националната здравноосигурителна каса са в размер на 1 283,4 млн. лв. или 50,2 % от предвидените за годината.

1.4 Косвени данъци

1.4.1 Данък върху добавената стойност

С най-голям относителен дял в данъчните приходи по КФП е **данъкът върху добавената стойност** – 31,8 %, като отчетените постъпления са в размер на 5 101,5 млн. лв. или 52,2 % от годишния разчет. Тези постъпления са с 370,5 млн. лв. (7,8 %) повече спрямо същия период на миналата година.

Нетният размер на *приходите от ДДС от внос* към юни 2018 г. е 2 069,6 млн. лв. или 51,7 % от годишния разчет. Влияние върху постъпленията от ДДС от внос оказват цената на суровия петрол, количествата на внасяните стоки за междинно потребление (черни, цветни метали и др.), курса на щатския долар спрямо еврото и други. В сравнение със същия период на 2017 г. се отчита ръст на приходите от внос с 92,2 млн. лв. (4,7 %), като най-голямо влияние оказва увеличението на вноса на суров нефт. През първото полугодие на 2018 г. статистическата стойност на внесените стоки от трети страни се увеличава с 4,2 %. Най-голямо увеличение на цените при внос през първите шест месеца на 2018 г. се отчита при групата на горивата и смазочните материали (22,1 %). Следват промишлените доставки с регистриран ръст от 3,5 %, транспортното оборудване с ръст от 2,9 %, инвестиционните стоки с ръст от 1,6 % и потребителските стоки - с ръст от 0,3 %. Спад се отчита в цените при внос на храните и напитките със 7,9 %. По отношение на индекса на физическите обеми значителен спад се наблюдава при групата на горивата и смазочните материали (27,7 %). При всички останали групи се отчита ръст на физическите обеми - за транспортно оборудване - 16,8 %, потребителски стоки – 13,4 %, храни и напитки – 12,5 %, промишлени доставки – 10,0 % и инвестиционни стоки – 2,4 %.

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната и ВОП (нето)* към юни 2018 г. възлизат на 3 031,9 млн. лева. Невъзстановеният данъчен кредит на фирми към 30.06.2018 г. е в размер на 61,1 млн. лева.

1.4.2 Акцизи

Приходите от акцизи (нето) от внос, вътрешно производство и въведени в страната от други държави-членки на ЕС акцизни стоки са в размер на **2 408,4 млн. лв**., което е 46,8 % от планираните със ЗДБРБ за 2018 г. Съпоставено със същия период на 2017 г. постъпленията нарастват със 138,6 млн. лв., което представлява ръст от 6,1 %.

Нетните постъпления от акциз са от следните основни стокови групи: тютюневи изделия (48,4 %); горива (44,8 %); алкохолни напитки и пиво (5,9 %) и други акцизни стоки – електрическа енергия, въглища и кокс (0,9 %). Постъпления от акциз към юни 2018 г. по основни стокови групи, са както следва:

- *Акцизите от тютюневи изделия* възлизат на 1 164,6 млн. лева;
- *Акцизите от горив*а са в размер на 1 079,3 млн. лева;
- *Акцизите от алкохолни напитки и пиво* възлизат на 143,2 млн. лева;
- *Приходите от други акцизни стоки - електрическа енергия, въглища и кокс* – възлизат на 21,3 млн. лева.

1.4.3 Данък върху застрахователните премии

Приходите от данък върху застрахователните премии по облагаеми застрахователни договори (рисковете, по които са поети от застрахователи) са в размер на **18,1 млн. лв.**, при планирани за годината 36,3 млн. лева.

1.4.4 Мита

Постъпленията от мита възлизат на **118,2 млн. лв**. или 62,2 % от планираните със ЗДБРБ за 2018 г., като заемат 0,7 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи по КФП. В сравнение с края на месец юни 2017 г. събраните мита са с 25,0 млн. лв. (26,9 %) повече. По-високите постъпленията от мита за отчетния период, спрямо предходната година са следствие от ръста в приходите при следните стокови групи: „Различни видове продукти на химическата промишленост“ – постъпленията към края на юни 2018 г. възлизат на 10,9 млн. лв., като нарастват с 9,4 млн. лв. на годишна база. Основна роля за това нарастване имат завишените приходи от мита при внос на стоки от вид „Биодизел и смеси от биодизел“; „Пластмаси и пластмасови изделия“ – към края на юни 2018 г. постъпленията са в размер на 8,8 млн. лева и са с 2,8 млн. лева (48,5 %) повече спрямо първите шест месеца на 2017 г.; „Електрически машини и апарати, електроматериали и техните части“ - постъпленията към 30.06.2018 г. възлизат на 9,7 млн. лв. и са с 1,9 млн.

лв. (24,4 %) повече спрямо същия период на 2017 г.; „Неблагородни метали и изделия от тези метали“ – постъпленията са в размер на 1,2 млн. лв. и са с 1,0 млн. лв. повече спрямо юни 2017 г.; „Автомобилни превозни средства, трактори, мотоциклети и велосипеди, и други сухопътни превозни средства, техните части и принадлежности“ – 9,9 млн. лв., с 1,0 млн. лв. (11,1%) повече от тези за същия период на 2017 г.; „Тютюн и обработени заместители на тютюн“ – 1,6 млн. лв., с 0,9 млн. лв. повече спрямо приходите за същия период на 2017 г. Най-сериозен спад в приходите от мита през първите шест месеца на 2018 г. се наблюдава при вноса на стоки от глава „Ядрени реактори, котли, машини, апарати и механизми; части за тези машини или апарати“, като намалението е в размер на 2,1 млн. лв. (17,1 %). Понижение на постъпленията от мита се отчита и при вноса на стоки по глава „Оръжия, муниции и техните части, и принадлежности“ – спад с 0,8 млн. лв. (67,5 %) и при вноса на стоки по глава „Изделия от чугун, желязо или стомана“ - намаление с 0,4 млн. лв. (10,8 %) на годишна база. В зависимост от произхода на внасяните стоки, най-голям е делът на приходите от мита при внос на стоки от Китай, като към края на юни 2018 г. постъпленията възлизат на 47,6 млн. лв. и са със 17,3 % повече спрямо първите шест месеца на 2017 година. Те формират 42,0 % от общия обем на митата за периода. На второ място са приходите от мита за внос на стоки с произход Русия, които са в размер на 10,6 млн. лв., 9,4 % относителен дял за периода и спад от 25,7 % на годишна база. Следват приходите от мита за стоки, внесени от Аржентина, които са в размер на 9,6 млн. лв. и имат относителен дял от 8,4 % от всички мита. Приходите от мита за стоки от Япония са в размер на 6,4 млн. лв., като се повишават с 29,5 % спрямо същия период на предходната година и формират 5,7 % от всички мита. Постъпленията от внос на стоки с произход САЩ възлизат на 4,8 млн. лв., като отчитат ръст със 17,0 % и представляват 4,2 % от всички мита.

1.5 Неданъчни приходи

Постъпленията от **неданъчни приходи** по КФП към края на месец юни 2018 г. са в размер на 2 491,2 млн. лв. или 53,0 % от годишния разчет към ЗДБРБ за 2018 година. В структурно отношение неданъчните приходи включват държавни, общински и съдебни такси (49,8 %), приходи и доходи от общинска и държавна собственост (20,8 %), постъпления от продажба на нефинансови активи (14,9 %), глоби, санкции и наказателни лихви (6,0 %), концесии (3,3 %) и други.
Отчетените неданъчни приходи по *държавния бюджет* през първото полугодие на 2018 г. са в размер на 1 102,2 млн. лв. или 44,5 % от годишния разчет. От тях 938,3 млн. лв. са по бюджетите на министерствата и ведомствата (60,6 % от разчета по ЗДБРБ за 2018 г.). Постъпилите дивиденти по централния бюджет към 30.06.2018 г. са в размер на 74,4 млн. лв. при заложени в разчетите по ЗДБРБ за 2018 г. 55,0 млн. лева. Неданъчни приходи по бюджета на съдебната власт са в размер на 62,7 млн. лв. (54,0 % от разчетените за годината), в т.ч. 51,4 млн. лв. приходи от съдебни такси.

Неданъчните приходи по *общинските бюджети* са в размер на 726,7 млн. лв., което представлява 56,2 % от разчета за годината. С най-добро изпълнение се открояват приходите от общински такси – 62,7 % от годишния разчет, други приходи – 60,3 % от разчетените за година, постъпленията от продажба на нефинансови активи – 52,8 % от разчета за 2018 г. и приходите от концесии – 51,9 % от разчетите за 2018 година.

Събраните към 30.06.2018 г. приходи във *Фонд „Сигурност на електроенергийната система“* са в размер на 411,9 млн. лв. (87,6 % изпълнение на годишните разчети), в т.ч. 124,0 млн. лв. приходи от 5 %-ни вноски от произведената и продадена и внесената и продадена ел. енергия, от приходите за достъп и пренос на ел. енергия, от приходите от достъп и пренос на природен газ и от приходите от достъп и съхранение на природен газ и 287,9 млн. лв. приходи, получени от търговете за продажба на квоти по чл. 57, ал. 1 от Закона за ограничаване изменението на климата.

1.6 Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми

Постъпленията от помощи от страната и чужбина (основно помощи от фондовете на ЕС) са в размер на 698,1 млн. лв., което представлява 29,5 % от годишния разчет. От тях 675,8 млн. лв. са постъпленията от европейските фондове, а 22,3 млн. лв. са помощите, отчетени по националния бюджет и от други международни програми.

2. Изпълнение на разходите по икономически елементи.

Усвояването на общите разходи по икономически елементи по КФП за първото полугодие на 2018 г. се развива в рамките на планираните със ЗДБРБ за 2018 г. средства и не се очертава натиск от страна на разходите върху бюджетното салдо. Традиционно, усвояването на разходите през първото полугодие е по-ниско - разходите по КФП, включително вноската в общия бюджет на ЕС, за първите шест месеца на 2018 г. представляват 44,5 на сто от планираните с разчетите към ЗДБРБ за 2018 г. Това се дължи основно на изместване на голяма част от инвестиционните и капиталови разходи за последното тримесечие на годината.

Отчетът на разходите на консолидирано ниво по икономически елементи за първото полугодие на текущата година, съпоставен с разчета към ЗДБРБ за 2018 г. и отчета за същия период на предходната година е представен в следната таблица:

Разходи по консолидираната фискална програма за първото полугодие на 2018 година

млн. лв. ПОКАЗАТЕЛ	2017	2018		Отчет Н1 2018 спрямо	Изпълнение Н1 2018 спрямо
	ОТЧЕТ Н1	ЗДБРБ	ОТЧЕТ Н1	отчет Н1 2017	ЗДБРБ 2018
ОБЩО РАЗХОДИ И ВНОСКА ЗА ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС	**15 737,3**	**39 313,9**	**17 497,1**	**111,2%**	**44,5%**
Общо нелихвени разходи	**14 814,7**	**37 271,9**	**16 496,6**	**111,4%**	**44,3%**
Текущи нелихвени разходи	**13 952,7**	**31 106,2**	**15 153,7**	**108,6%**	**48,7%**
Разходи за персонал	3 747,4	8 306,7	4 185,0	111,7%	50,4%
Стипендии	59,9	115,7	55,4	92,6%	47,9%
Издръжка *	1 723,9	4 619,7	1 896,7	110,0%	41,1%
Субсидии	1 048,7	2 131,9	1 125,8	107,4%	52,8%
Социални и здравноосиг. плащания	7 372,9	15 932,4	7 890,8	107,0%	49,5%
Пенсии	4 426,9	9 493,7	4 661,0	105,3%	49,1%
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	1 211,0	2 776,7	1 293,5	106,8%	46,6%
Здравноосигурителни плащания	1 735,0	3 662,1	1 936,3	111,6%	52,9%
Капиталови разходи и прираст на държавния резерв	**850,1**	**6 151,3**	**1 313,9**	**154,6%**	**21,4%**
Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина	**12,0**	**14,4**	**29,0**	**242,1%**	**201,8%**
Резерв за неотложни и непредвидени разходи		**185,7**			
Лихвени разходи	**434,3**	**722,4**	**424,2**	**97,7%**	**58,7%**
Вноска за бюджета на ЕС	**488,3**	**1 133,9**	**576,3**	**118,0%**	**50,8%**

* вкл. разходите за членски внос и участия в нетърговски организации и дейности и разходите за платени данъци, такси и административни санкции

2.1 Текущи нелихвени разходи

2.1.1 Разходи за персонал

Разходите за персонала на консолидирано ниво за полугодието на 2018 г. са в размер на 4 185,0 млн. лв., което представлява 50,4 % от разчетените за годината. В структурно отношение с най-голям относителен дял в разходите по КФП са разходите за персонал по държавния бюджет и по бюджетите на общините, което е свързано с обхвата и спецификата на делегираните им функции.

2.1.2 Издръжка

Разходите за издръжка по консолидираната фискална програма за полугодието на 2018 г. са в размер на 1 896,7 млн. лв., което представлява 41,1 % от заложените за годината. В разходите за издръжка се включват текуща издръжка, разходите за членски внос и участие в организации с нестопанска цел и разходите за платени данъци, такси и административни санкции. Разходите за текуща издръжка обхващат разходите за храна, медикаменти, научно-изследователски разходи и книги, горива и енергия, външни услуги, текущ ремонт и други разходи.

В структурно отношение основната част от разходите за издръжка за изминалите шест месеца на 2018 г. са по държавния бюджет и бюджетите на общините.

2.1.3 Субсидии

Общата сума на средствата, предоставени за субсидии за системата на здравеопазването и за нефинансови предприятия (вкл. организациите с нестопанска цел) на консолидирана база през полугодието на 2018 г. е 1 125,8 млн. лв., което представлява 52,8 % от планираните за годината.

✓ ***Субсидии за нефинансови предприятия и организации с нестопанска цел***

Държавното финансово подпомагане на нефинансовите предприятия през 2018 г. отразява взаимоотношенията с реалния сектор. Чрез държавното финансово подпомагане се осъществяват и елементи от социалната правителствена програма, свързани с организирането и предоставянето на задължителни услуги от обществен интерес. Възлагането им от страна на държавата съответства на концепцията за услугите от обществен интерес, както и на политиката в тази област на страните от ЕС и Регламентите на ЕС, в основата на които е поставен интереса на гражданите, техните потребности и покупателната им способност, което макар и непряко, влияе положително върху жизнения стандарт.

Основните приоритетни направления, за които се насочват субсидиите за нефинансови предприятия, са стопански субекти от секторите транспорт, съобщения, земеделие и други. През първите шест месеца на 2018 г. са предоставени субсидии за нефинансови предприятия и организации с нестопанска цел в размер на 1 074,2 млн. лв., което представлява 53,0 % от разчета за годината.

- ***Транспорт и съобщения***

Субектите от отраслите транспорт и съобщения са ангажирани в предоставянето на задължителни услуги от обществен интерес, възложени им от държавата с договор при определени параметри, показатели и условия. Средствата в сектора са предназначени за търговски дружества от различните видове транспорт – железопътни пътнически превози, автомобилни пътнически превози (вътрешноградски превози и превози в планински и други райони), както и за текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура.

Поддържането и развитието на железопътната система в страната се извършва основно от Национална компания „Железопътна инфраструктура”, като Управител на железопътната

инфраструктура в страната, и на лицензирания основен превозвач - „БДЖ-Пътнически превози” ЕООД, изпълняващ задължение за извършване на обществени превозни услуги, в съответствие със Закона за железопътния транспорт.

- Средствата за субсидии се предоставят на „БДЖ - Пътнически превози“ ЕООД за осигуряване изпълнението на възложеното му задължение за извършване на обществени превозни услуги по договор, сключен с министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и дружеството. Субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД за 2018 г., предвидени по бюджета на МТИТС, са в размер на 175,0 млн. лв. За първото полугодие на 2018 г. предоставените от МТИТС средства за тази цел са в размер на 87,3 млн. лв. или 49,9 % от годишния разчет.

- Със ЗДБРБ за 2018 г. за Национална компания „Железопътна инфраструктура” са предвидени средства под формата на субсидии, предназначени за финансирането на дейностите по експлоатацията на железопътната инфраструктура, в размер на 145,0 млн. лева. Усвоените средства към полугодието са в размер на 83,0 млн. лв. или 57,2 на сто от уточнения годишен план. Същите са предоставени в съответствие с утвърдения от министъра на финансите и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията График за превеждане на субсидиите, съобразен с необходимостта от средства за финансиране на текущите дейности на предприятието.

- Предвидените със ЗДБРБ за 2018 г. средства за субсидиране на превоза на пътници по нерантибилни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони, включително и за Столична община – вътрешноградски транспорт, са в размер на 26,5 млн. лева. По своя характер те са обществени превозни услуги от общ икономически интерес и имат предимно социална насоченост – масови превози до и от работните места в рамките на града и превози до малки отдалечени селища, осигуряващи връзка с общинския център. Към първото полугодие усвоените средства за субсидиране на превоза на пътници по нерантибилни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони, включително Столична община, са 12,0 млн. лв. Изпълнението спрямо утвърдения план е 45,2 на сто.

- Средствата за субсидии за „Български пощи” ЕАД, предвидени по бюджета на МТИТС за 2018 г., са в размер на 17,6 млн. лв. За първите шест месеца са предоставени средства в размер на 14,6 млн. лв. или 82,9 % от годишния разчет, като в тази сума е включен планирания размер за докомпенсиране на дружеството за извършваната от него универсална пощенска услуга за периода 2016 г.

- ***Земеделие***

Към 30.06.2018 г. чрез бюджета на Държавен фонд „Земеделие” (ДФЗ) и сметката за средства от Европейския съюз на РА към ДФЗ са изплатени субсидии за нефинансови предприятия в размер на 255,1 млн. лв., в това число: средства по Програмата за развитие на селските райони в размер на 8,4 млн. лв., национално съфинансиране към ЕЗФРСР за директни плащания – 67,2 млн. лв., текущи субсидии за Рибарство – 0,4 млн. лв., държавна помощ-субсидия в размер на 44,6 млн. лв., текущи субсидии за пазарни мерки – 16,3 млн. лв., национални доплащания от предходни кампании – 0,4 млн. лв., преходна национална помощ за тютюн – 84,1 млн. лв., преходна национална помощ за животни – 30,1 млн. лв., средства за ДДС по схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“ – 3,2 млн. лева и други. Изплатените субсидии за първите шест месеца на 2018 г. на организации с нестопанска цел са в размер на 7,5 млн. лева.

- ***Програми за заетост***

Предоставяните субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия по програмите за заетост за 2018 г. от МТСП са насочени към осигуряване на трайна заетост и стимулиране разкриването на нови работни места в реалния сектор. За първите шест месеца на годината са изплатени 7,7 млн. лв. за програми и мерки за заетост.

✓ ***Субсидии за системата на здравеопазването***

Министерство на здравеопазването субсидира лечебните заведения за болнична помощ с държавно и общинско участие въз основа на договор за дейностите, които са определени като държавна отговорност в съответствие с чл. 82 от Закона за здравето и за субсидиране на лечебни заведения за болнична помощ в труднодостъпни и/или отдалечени райони, в съответствие с чл.106 от Закона за лечебните заведения, по критерии и ред, определени от министъра на здравеопазването.

Общият размер на предвидените в разчетите за годината средства за субсидии за системата на здравеопазването е 103,2 млн. лв. От тях за първото полугодие на 2018 г. са усвоени средства в размер на 51,6 млн. лв., от които 44,9 млн. лв. по държавния бюджет и 6,7 млн. лв. – по бюджета на общините. В рамките на този ресурс на болниците е предоставена единствено изравнителна субсидия за дейностите, изпълнени по договорите до края на 2017 година.

2.1.4 Социални и здравноосигурителни плащания

Общата сума на социално и здравноосигурителните разходи на консолидирана база за първото полугодие на 2018 г. е 7 890,8 млн. лв., което представлява 49,5 % от разчета за годината. Тук се включват разходите за: пенсии, социални помощи и обезщетения и здравноосигурителни плащания. В структурно отношение социалните разходи са с най-висок относителен дял (45,1 %) в общите разходи по КФП (вкл. вноската в общия бюджет на ЕС), което се обуславя от тяхната приоритетност и провежданата социална политика в условията на неблагоприятна демографска среда.

✓ ***Разходи за пенсии***

Разходите за пенсии за отчетния период са в размер на 4 661,0 млн. лв., което представлява 49,1 % от разчета за годината. В тази сума са включени разходите за пенсии от ДОО и УПФ. Спрямо полугодието на 2017 г. са изплатени 234,1 млн. лв. повече. Нарастването на разходите се дължи на базов ефект от увеличението на пенсиите от юли 2017 г. и увеличението на две стъпки през 2017 г. на размера на минималната пенсия (от юли и октомври). В резултат на тези фактори, средната пенсия на пенсионер за осигурителен стаж и възраст за м. юни 2018 г. е 387,71 лв., като е по-висока от средната пенсия на пенсионер за осигурителен стаж и възраст за м. юни 2017 г. с 20,71 лв. (5,6 на сто).

✓ ***Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата***

Извършените разходи за текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата на консолидирана основа през отчетния период са в размер на 1 293,5 млн. лв., което представлява 46,6 % от заложеното в разчетите за годината. Разходите са свързани с изплатените обезщетения и помощи на основание на Кодекса за социално осигуряване (КСО), Закона за социално подпомагане, Закона за интеграция на хората с увреждания и Закона за семейни помощи за деца. В структурно отношение това са разходи, които се извършват основно по държавния бюджет (главно МТСП) и по бюджета на ДОО.

Отчетените разходи за **социални помощи и обезщетения по КСО** за първото полугодие на 2018 г. са в размер на 758,2 млн. лв. От структурна гледна точка с най-голям относителен дял са обезщетенията за бременност/раждане и отглеждане на дете до 2 годишна възраст (33,4 %); обезщетенията и помощите за безработица (31,2 %) и обезщетенията за временна неработоспособност поради общо заболяване (28,5 %).

✓ ***Здравноосигурителни плащания***

Общият размер на здравноосигурителните плащания за първите шест месеца на 2018 г. е 1 936,3 млн. лв. или 52,9 % от предвидените за 2018 г. здравноосигурителни плащания в размер на 3 662,1 млн. лева. В отделните направления на здравноосигурителните плащания изпълнението на бюджета е следното:

- *Първична извънболнична медицинска помощ – 100,7 млн. лева;*
- *Специализирана извънболнична медицинска помощ – 111,9 млн. лева;*
- *Дентална помощ – 79,3 млн. лева;*
- *Медико-диагностична дейност – 39,3 млн. лева;*
- *Лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за домашно лечение на територията на страната - 442,6 млн. лв.*
- *Лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания в условията на болнична медицинска помощ – 184,1 млн. лева;*
- *Медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ – 51,5 млн. лева;*
- *Болнична медицинска помощ – 882,2 млн. лева.*
- *Други здравноосигурителни плащания – 44,6 млн. лева.*

Като здравноосигурителни плащания следва да се третират и преведените 45,7 млн. лв. трансфери по договори за извършване на медицински услуги към бюджетни организации, в структурата на които има лечебни заведения по чл. 5 от Закона за лечебните заведения. Реално усвоените средства за болнична помощ, вкл. трансферите, възлизат на 1 982,0 млн. лева.

2.2 Капиталови разходи

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) за първото полугодие на 2018 г. възлизат на 1 313,9 млн. лева. Изпълнението на разчетите към ЗДБРБ за 2018 г. за полугодието на годината при капиталовите разходи е 21,4 %. Следва да се отбележи, че усвояването на капиталовите разходи през първите месеци на годината е традиционно ниско, поради технологични и процедурни фактори при голяма част от инфраструктурните и инвестиционни проекти, което води до изместване на разходите във втората половина на годината и по-специално в последното тримесечие.

В обхвата на КФП с най-голям относителен дял в инвестиционните разходи са капиталовите разходи по сметките за средства от ЕС на Националния фонд и на бенефициентите по Оперативните програми на ЕС – 41,0 %, след които се нареждат капиталовите разходи по държавния бюджет – 22,9 %, капиталовите разходи по общинските бюджети – 20,0 %, по сметката за средства от ЕС, администрирана от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ и на бенефициентите по Програмата за развитие на селските райони и Програмата за развитие на сектор рибарство – 6,2 % и други.

Общата сума на извършените капиталови разходи по държавния бюджет за първото полугодие на 2018 г. е 300,7 млн. лв., което представлява изпълнение от 12,7 % на предвидените в ЗДБРБ за 2018 година. Нетният прираст на държавния резерв към 30.06.2018 г. е отрицателен в размер на 0,4 млн. лева. Капиталовите трансфери, предоставени от централния бюджет за реалния сектор, са насочени главно към изграждане и развитие на железопътната инфраструктура, пристанищната инфраструктура и други дейности. В ЗДБРБ за 2018 г. са предвидени средства за капиталови трансфери за Национална компания „Железопътна инфраструктура“ в размер на 115 млн. лв. През първото полугодие на 2018 г. усвоените средства са в размер на 69,2 млн. лв. или 60,2 на сто от годишния план. Предвидените средства за капиталови трансфери на „БДЖ-Пътнически превози” ЕООД са в размер на 35,0 млн. лв. и са предназначени за погасяване на задължения на предприятието, във връзка с придобити електромотрисни влакове през предходни години. Към полугодието на 2018 г. са разходвани 30,9 млн. лв. или 88,4 на сто от годишния план. За първите шест месеца на годината от предвидените в ЗДБРБ за 2018 г. 11,0 млн. лв. за ДП „Пристанищна инфраструктура“ са усвоени 2,3 млн.лв. или 20,9 на сто от годишния план.

През 2018 г. продължи изпълнението на *програми за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при*

приватизация. През първото полугодие за отстраняване на минали екологични щети са преведени средства в размер на 1,0 млн. лв. при предвидени за годината 5,0 млн. лв.

Капиталовите разходи по бюджетите на общините са в размер на 262,4 млн. лв., което е 31,6 % от разчета към закона за 2018 г.

2.3 Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина

Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 29,0 млн. лв. Основна част от средствата са предоставени чрез сметките за средства от Европейския съюз.

2.4 Лихвени разходи

Лихвените плащания на консолидирана база за полугодието на 2018 г. са в размер на 424,2 млн. лв., което представлява 58,7 % от предвидените с разчетите към ЗДБРБ за 2018 година. Размерът на лихвените разходи през годината зависи от календара на лихвените плащания.

Разгледани по бюджетни системи лихвени разходи се извършват основно по държавния бюджет (406,6 млн. лв.) и по общинските бюджети (17,2 млн. лв.). Размерът на разходите за лихви по външни заеми за полугодието е 292,3 млн. лв., а на вътрешните лихви – 131,9 млн. лева. Изпълнението им спрямо разчетите за годината е съответно 62,8 % и 51,3 процента.

2.5 Вноска на България в бюджета на Европейския съюз

България регулярно и в срок превежда вноската си в общия бюджет на Европейския съюз в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС - Решение на Съвета 2014/335/ЕС, Евратом относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз, Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на ЕС и Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства, изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета от 17 май 2016 г.

Вноската на България в общия бюджет на ЕС се формира от следните компоненти – традиционни собствени ресурси (75 % от събраните мита и таксите върху производството на захар и изоглюкоза), ресурс на база приходите от ДДС, ресурс на база брутен национален доход, участие на България във финансирането на механизма за корекцията в полза на Обединеното кралство и участие във финансиране на брутното намаление за Нидерландия, Швеция, Дания и Австрия.

По-долу са представени извършените касови плащания от централния бюджет към първото полугодие на 2018 година.

(млн. лв.)

ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС	Отчет Н1 2018
Вноска на база брутен национален доход	361,6
Вноска на база данък добавена стойност	85,2
Вноска за корекцията на Обединеното кралство	30,6
Участие във финансиране на брутното намаление за Нидерландия, Швеция, Дания и Австрия	4,0
Вноска на традиционни собствени ресурси	94,9
- мита	94,9
- такси върху производството на захар и изоглюкоза	0,0
ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС	**576,3**

3. Просрочени задължения и вземания към 30.06.2018 г.

3.1 Просрочени задължения

Към края на юни 2018 г. просрочените задължения на **централно и местно правителство и социалноосигурителните фондове** са в размер на **321,3 млн. лева.**

Размерът на просрочените задължения на **централно правителство** (министерства, ведомства и разпоредителите с бюджет по чл. 13, ал. 3 и ал. 4 на ЗПФ) към 30.06.2018 г. е **71,9 млн. лв**., което е с 29,0 млн. лв. повече спрямо края на 2017 година. В обхвата на държавния бюджет проблеми с наличие на просрочени задължения съществуват при няколко министерства, което изисква активни мерки от тези първостепенни разпоредители с бюджет за редуцирането им. По-значимите просрочени задължения по държавния бюджет са при следните разпоредители с бюджет:

✓ Министерски съвет - общата сума на просрочените задължения на второстепенните разпоредители с бюджет към МС е в размер на **21,0** млн. лв., от които най-много са тези на Болница „Лозенец" – 20,8 млн. лева.

✓ Министерство на вътрешните работи – просрочените задължения към края на първото полугодие на 2018 г. са в размер на **14,7 млн. лв.**, като спрямо края на 2017 г. се отчита увеличение със 7,4 млн. лв. В по-голямата си част те представляват задължения към доставчици (13,2 млн. лв.).

✓ Министерство на земеделието, храните и горите – просрочените задължения за първите шест месеца на 2018 г. са в размер на **11,8 млн. лв.**, като са близки по размер спрямо просрочията в края на 2017 г. От тях 11,7 млн. лв.са просрочените задължения на Българска агенция по безопасност на храните и представляват основно неразплатени разходи по договори с екарисажите.

От разпоредителите с бюджет по чл. 13, ал. 3 на Закона за публичните финанси проблеми с наличието на просрочени задължения имат основно Българската национална телевизия (**8,4 млн. лв.**, от които 5,9 млн. лв. са задължения за разпространение на телевизионна програма, социологически изследвания и абонаментно поддържане) и държавните висши училища (**8,6 млн. лв.,** които включват задължения за внасяне на данъци, вноски, такси и административни санкции и задължения към доставчици.).

Просрочените задължения на **НЗОК** към 30.06.2018 г. са в размер на **120,3 млн. лв.**, като се отчита минимално увеличение с 0,8 млн. лв. спрямо края на 2017 година.

Просрочените задължения по **бюджетите на общините** към 30.06.2018 г. са в размер на 129,1 млн. лв., като спрямо края на 2017 г. се отчита намаление от 17,0 млн. лева. В делегираните от държавата дейности просрочените задължения са в размер на 3,0 млн.

лева. С най-голям относителен дял в просрочените задължения по бюджета на общините са просрочените задължения към доставчици, които са в размер на 107,3 млн. лева.

Извън обхвата на консолидираната фискална програма, сериозен продължава да бъде проблемът с просрочията на лечебните заведения за болнична помощ (държавни и общински болници – търговски дружества). Към 30.06.2018 г. размерът на просрочените задължения е 191,3 млн. лв., от които 148,0 млн. лв. са на държавните болници и 43,3 млн. лв. са на общинските болници. Спрямо отчетените просрочени задължения към 31.12.2017 г. се отчита намаление със 7,7 млн. лв. (с 4 на сто).

3.2 Просрочени вземания

Към 30.06.2018 г. в системите на редица министерства и ведомства са налице и просрочени вземания. По-значимите от тях в обхвата на държавния бюджет са при следните разпоредители с бюджет:

✓ Държавен фонд „Земеделие“ - към 30.06.2018 г. ДФЗ има просрочени вземания в размер на **265,7 млн. лв.**, които представляват предимно просрочени вземания от заеми – 206,1 млн. лв., следвани от други просрочени вземания – 46,5 млн. лв. и просрочени вземания от клиенти – 13,1 млн. лева.

✓ Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси”- към 30.06.2018 г. има просрочени вземания в размер на **187,5 млн. лв.** Балансово са начислени провизии за трудно събираемите и несъбираеми вземания, като коректив на отчетната им стойност. Предприети са всички мерки за събиране на вземанията на агенцията, като се образуват изпълнителни производства пред държавен и частен съдебен изпълнител и НАП.

✓ Министерство на труда и социалната политика - общият размер на просрочените вземания към 30.06.2018 г. възлиза на **141,5 млн. лв.**, основно на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (ИА ГИТ). В отчета на ИА „Главна инспекция по труда” са осчетоводени установените вземания просрочени повече от 90 дни от крайния срок за погасяване в размер на 137,6 млн. лв., в т.ч. 74,8 млн. лв. - начислени просрочени вземания по влезли в сила наказателни постановления (НП) неплатени от 01.01.2007 г. до 31.03.2018 г. и 62,8 млн. лв. - начислени просрочени изчислени наказателни лихви по неплатени НП от 01.01.2007 г. до 31.03.2018 г.

✓ Висш съдебен съвет - общо просрочени вземания: **121,0 млн. лв.**, от тях 110,4 млн. лв. са начислени просрочени публични държавни вземания, възложени за събиране на частни съдебни изпълнители, както и начислени просрочени вземания по издадени изпълнителни листове, предоставени за събиране от НАП.

✓ Министерство на околната среда и водите - размерът на просрочените вземания в края на първото полугодие на 2018 г. е **62,6 млн. лв**. Основно вземанията са от наложени имуществени санкции и наказателни постановления на фирми от второстепенните разпоредители с бюджет /ВРБ/. На всички некоректни платци са изпратени уведомителни писма със справка за задълженията им. При нов отказ за плащане ВРБ изпращат преписките на Национална агенция по приходите за предприемане на следващи действия по принудително събиране.

✓ Министерство на транспорта информационните технологии и съобщенията - към края на месец юни 2018 г. по бюджета на МТИТС са отчетени просрочени вземания в размер на **51,1 млн. лв.** ИА „Автомобилна администрация” има най-голям размер на просрочени вземания в размер на 34,7 млн. лв., основно по издадени наказателни постановления. Вземанията обхващат период от 2008 г. до 30.06.2018 г. За тези вземания, текущо през годините, са представени документи за принудително събиране от ТД на НАП.

✓ Министерство на земеделието, храните и горите – към месец юни 2018 г. просрочените вземания в системата на МЗХГ са в размер на **26,0 млн. лв.** От тях просрочия на стойност 19,4 млн. лв. са вземания по държавни инвестиционни заеми за изграждане на пазари на едро в страната (кредитите са преотдадени на дружества свързани лица), като 11,1 млн. лв. представляват лихви по държавен инвестиционен заем. В Областни дирекции „Земеделие" просрочените вземания са в размер на 5,9 млн. лв. Тези просрочия са вземания от неиздължени суми по сключени договори за наеми на земеделска земя от държавен поземлен фонд и за оземляване на безимотни граждани и лица, отстранени от ползване или неправомерно ползване на имоти от държавния поземлен фонд, на основание чл. 34 от Закона за собствеността и ползване на земеделските земи. За събиране на вземанията по договорите за оземляване е започнато заповедно производство спрямо длъжниците. Спрямо некоректните арендатори, за събиране на вземанията са предприети действия по прекратяване на арендните договори, до всички са отправени нотариални покани за доброволно издължаване на натрупаните задължения и уведомителни писма за размера на дължимите наеми. Заведени са искови производства за събиране по съдебен ред, като за една част има влезли в сила изпълнителни листа.

✓ Министерство на енергетиката - към месец юни 2018 г. просрочените вземания са в размер на **20,4 млн. лв.**, като основна част от тях, в размер на 18,4 млн. лв., представляват концесионни задължения. Министерството е предприело действия за събиране на просрочените вземания чрез изпращане на уведомителни писма до платците за доброволни плащания, а при нов отказ за плащане, преписките се изпращат на Националната агенция за приходите за предприемане на следващи действия по принудително събиране.

✓ Министерство на икономиката – размерът на просрочените вземания в края на първото полугодие на 2018 г. е **18,8 млн. лв**. Това са основно просрочени публични държавни вземания (17,4 млн. лв.), като по-големите просрочени вземания са на Комисията за защита на потребителите – 14,8 млн. лв. и на Държавната комисия по стоковите борси и тържищата – 1,8 млн. лв.

✓ Министерство на вътрешните работи – размерът на просрочените вземания в края на първото полугодие на 2018 г. е **17,5 млн. лв**. Просрочените вземания от клиенти са в размер на 12,3 млн. лв., от които 3,7 млн. лв. са текущи и 8,6 млн. лв. са дългосрочни. За всички просрочени вземания са предприети мерки за събирането им, като регулярно са изпращани предупредителни и напомнителни писма за превеждане на дължимите суми по фактури. За по-голяма част от просрочените вземания са заведени съдебни дела, които са в процес на разглеждане на различни инстанции. За част от тях са издадени изпълнителни листа, по които сумите се събират от съдия-изпълнител. По отношение събираемостта на просрочените вземания от клиенти, същите могат да се определят като: събираеми – 6,2 млн. лв. и несъбираеми – 6,1 млн. лв. Несъбираемите вземания са предимно от фирми, обявени в несъстоятелност или ликвидация, поради което много от заведените съдебни дела са спрени. Просрочените вземания от наеми са в размер 1,1 млн. лв., от тях 0,9 млн. лв. са класифицирани като събираеми суми и 0,2 млн. лв. като несъбираеми. Другите просрочени вземания възлизат на 4,1 млн. лв., като от тях 2,1 млн. лв. са събираеми, а 2,0 млн. лв. – несъбираеми.

Извън обхвата на държавния бюджет, съществуват **просрочени вземания** и в **НОИ и общинските бюджети.**

Просрочените вземания на общините към 30.06.2018 г. са в размер на 255,8 млн. лв. Спрямо края на 2017 г. се отчита увеличение с 13,5 млн. лв., а спрямо същия период на 2017 г. се отчита намаление в размер на 1,6 млн. лв. С най-голям относителен дял са просрочените публични общински вземания – 135,5 млн. лв. или 52,9 на сто от общия размер на просрочените вземания.

4. Изпълнение на показателите в частта на финансирането по консолидираната фискална програма към 30.06.2018 година.

4.1 Външно финансиране

Нетният размер на външното финансиране по КФП за първото полугодие на 2018 г. е отрицателен и възлиза на 63,0 млн. лева.

✓ ***Външни заеми***

Размерът на усвоените външни заеми по КФП за първите шест месеца на 2018 г. е 125,1 млн. лв. От тях по бюджетите на общините са усвоени средства в размер на 115,3 млн. лв., от които 109,5 млн. лв. по заемни споразумения на Столична община. По *държавните инвестиционни заеми*, управлявани от министерства и ведомства, през отчетния период са усвоени средства в размер на 9,8 млн. лв. по „Проект за развитие на общинската инфраструктура“ с кредитор Международна банка за възстановяване и развитие (МБВР).

✓ ***Погашения по външни заеми***

Размерът на извършените за първото шестмесечие на 2018 г. погашения по външни заеми по КФП е 185,4 млн. лв., което представлява 30,0 % от разчетите към ЗДБРБ за 2018 година. Извършените погашения са както следва:

- по централния бюджет - през първото полугодие на 2018 г. са изплатени погашения в размер на 82,4 млн. лв., като от тях 12,3 млн. лв. са към правителството на Германия по силата на двустранно споразумение в рамките на Парижкия клуб; 67,3 млн. лв. - по заемите към МБВР и 2,8 млн. лв. - по държавен заем към Европейска инвестиционна банка.
- по бюджетите на министерствата и ведомствата - изплатените средства за погашения към 30.06.2018 г. по ДИЗ, управлявани от министерствата са в размер на 75,9 млн. лв., а по заемите с крайни бенефициенти – 9,6 млн. лева.
- по бюджетите на общините - погашенията по външни заеми в размер на 17,5 млн. лв.

✓ ***Получени погашения по предоставени кредити на други държави***

През първото полугодие на 2018 г. в централния бюджет постъпиха 0,9 млн. лв., представляващи погашения по споразуменията за уреждане на дълга на Арабска република Египет и на Ислямска република Афганистан към България.

✓ ***Наличности (нето) в левова равностойност на валутни сметки в чужбина***

Нетното изменение на наличностите в левова равностойност в каса и по валутни сметки в чужбина към 30.06.2018 г. е увеличение с 3,6 млн. лева.

4.2 Вътрешно финансиране

Нетното вътрешно финансиране за първото полугодие на 2018 г. е отрицателно в размер на 1 700,2 млн. лв. и включва заеми от банки и други лица страната (нето), операции с ДЦК (нето) и покупко-продажба на ДОбЦК, нетно изменение на депозитите, друго финансиране, възмездно финансиране (нето) и придобиване на дялове, акции и съучастия (нето).

✓ ***Заеми от банки и други лица в страната – нето***

Изпълнението на показателя за първите шест месеца на годината е положително и е в размер на 10,4 млн. лв. Преобладаваща част от отчетените суми – 10,7 млн. лв. са по бюджетите на общините. От банки в страната за първото полугодие на 2018 г. общините са получили заеми в размер на 37,7 млн. лв., а са погасили към същите 26,8 млн. лева. За периода предоставените заеми на общините от други лица в страната са в размер на 23,2 млн. лв., в т.ч. от „Фонд за органите на местното самоуправление в България - ФЛАГ”

ЕАД - 23,2 млн. лв., а сумата на направените погашения към тази група кредитори са - 23,5 млн. лв., в т.ч. 22,5 млн. лв. към фонд ФЛАГ.

✓ ***Операции с държавни ценни книжа (нето)***

На консолидирана база за разглеждания период е реализирано отрицателно нетно финансиране с ДЦК в размер на 1 056,0 млн. лв. Изпълнението е, както следва:

- по централния бюджет – нетното вътрешно финансиране за шестте месеца на 2018 г. от операции с държавни ценни книжа е отрицателно и възлиза на 1 051,6 млн. лв. Отчетените погашения за периода са в размер на 1 051,6 млн. лв., в т.ч. 1 019,9 млн. лв. по ДЦК, емитирани за финансиране на дефицита и 31,7 млн. лв. по ДЦК, емитирани за структурната реформа, като за периода няма нови емисии ДЦК.

- по бюджетите на общините – нетната стойност на операциите с ценни книжа, отчетени по общинските бюджети за първото полугодие на 2018 г. е отрицателна в размер на 4,4 млн. лева. През периода не са емитирани общински ценни книжа, а са погасени – 4,4 млн. лева.

✓ ***Покупко–продажба на държавни ценни книжа***

Нетният размер на средствата по консолидираната фискална програма за първите шест месеца на 2018 г., отчетени в резултат на покупко-продажбата на държавни ценни книжа, е положителен 106,1 млн. лева. Операции от този вид се отчитат по бюджетите на УПФ (нето 55,8 млн. лв.) и ФГВРС (нето 50,1 млн. лв.).

✓ ***Финансови операции по прилагане на Общата селскостопанска и общата рибарска политики (нето)***

Нетният размер на финансовите операции по прилагане на Общата селскостопанска и общата рибарска политики за полугодието на 2018 г. е 15,8 млн. лева. Това включва:

- ***Плащания за сметка на Европейския съюз***

Общият размер на директните плащания, изплатени на земеделските производители от сметката за европейски средства на Разплащателната агенция към ДФ "Земеделие" и други за сметка на ЕС, за полугодието на 2018 г. е 983,4 млн. лв., от които 969,6 млн. лв. са от средствата за директни плащания (вкл. средства от ЕЗФРСР, прехвърлени към директните плащания), 2,4 млн. лв. – за пазарни мерки и 11,3 млн. лв. – суми за преструктуриране.

- ***Възстановени суми от Европейския съюз***

Възстановените суми от Европейския съюз са общо 999,2 млн. лв., от които 982,0 млн. лв. за директни плащания (вкл. средства от ЕЗФРСР, прехвърлени към директните плащания), 2,3 млн. лв. за пазарни мерки и 14,9 млн. лв. - суми за преструктуриране.

✓ ***Възмездно финансиране (нето)***

Нетният размер на възмездното финансиране (вкл. предоставените заеми към крайни бенефициенти по ДИЗ (нето)) за първите шест месеца на годината е положителен – 9,3 млн. лв.

Нетното изпълнение на операциите по ДИЗ с краен бенефициент търговско дружество към края на месец юни 2018 г. е положително в размер на 9,6 млн. лв., като цялата сума представлява извършени погашения в съответствие с предвидените погасителни схеми за периода януари-юни.

Нетният размер на планираните през 2018 г. лихвени заеми по краткосрочните и инвестиционните схеми за подпомагане на селското стопанство, предоставяни от Държавен фонд „Земеделие" пряко или чрез рефинансиране от търговски банки, с които фондът има сключени договори, е 40,0 млн. лв. От тях за шестте месеца на годината са

отпуснати кредити по инвестиционни програми в размер на 0,8 млн. лв., а възстановените средства са 2,4 млн. лв.

Размерът на предоставената възмездна финансова помощ на консолидирана база към полугодието на 2018 г. е 37,3 млн. лв., като основната част представлява предоставена възмездна финансова помощ на „Холдинг БДЖ“ ЕАД за погасяване на задължения по Втори облигационен заем от 2007 г. в размер на 30,9 млн. лева. Възстановената възмездна финансова помощ на консолидирана база за първите шест месеца на годината е 36,2 млн. лв. и представлява главно възстановена възмездна финансова помощ от НКЖИ като бенефициент по Оперативна програма „Транспорт“ 2007-2013 г.

- ✓ ***Придобиване на дялове, акции и съучастия(нето)***

Нетният размер на средствата, изразходвани за придобиване на дялове, акции и съучастия за първото полугодие на 2018 г. е 6,3 млн. лева. Основна част от тези средства е по държавния бюджет, като за придобиване на дялове, акции и съучастия са изразходвани 8,9 млн. лв., от тях 7,6 млн. лв. са за увеличаване на дяловото участие на България в капитала на Черноморската банка за търговия и развитие, а 1,5 млн. лв. - за увеличаване на дяловото участие на България в организациите от групата на Световната банка.

4.3 Приватизация на дялове, акции и участия

Приходите от приватизация по КФП към 30.06.2018 г. са в размер на 50,1 млн. лева. По-голямата част от сумата – 49,2 млн. лв., са приходи от приватизация в общините, а останалата част са постъпления от приватизация в централния бюджет.

III. ДЪРЖАВЕН БЮДЖЕТ, БЮДЖЕТИ НА ОБЩИНИТЕ, НА СОЦИАЛНООСИГУРИТЕЛНИТЕ ФОНДОВЕ И БЮДЖЕТИ ПО ЧЛ. 13, АЛ. 3 И АЛ. 4 ОТ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

1. Държавен бюджет

➢ Основни параметри на изпълнението на държавния бюджет за полугодието на 2018 година.

Изпълнението на основните показатели на държавния бюджет за първото полугодие на 2018 г., съпоставено към същия период на предходната година и програмата е както следва:

Таблица[12] №2

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчет I-во полугодие 2017 г.	Закон 2018 г.	Отчет I-во полугодие 2018 г.	Изпълнение спрямо 2017 г.	Изпълнение спрямо Закон 2018 г.
Общо приходи и помощи	**11 080,0**	**23 515,8**	**11 965,1**	108,0%	50,9%
-Данъчни	9 970,9	21 040,6	10 857,1	108,9%	51,6%
Преки	2 759,9	5 736,4	3 103,6	112,5%	54,1%
Косвени	7 110,3	15 156,4	7 646,2	107,5%	50,4%
Други данъци	100,8	147,8	107,3	106,5%	72,6%
-Неданъчни	1 105,6	2 475,2	1 102,2	99,7%	44,5%
-Помощи и дарения	3,4	0,0	5,8	168,4%	
Разходи, трансфери и вноска за бюджета на ЕС	**9 815,6**	**24 139,3**	**10 486,2**	106,8%	43,4%
-Нелихвени	3 818,8	11 167,9	4 269,3	111,8%	38,2%
Текущи	3 636,5	8 774,1	3 964,0	109,0%	45,2%
Капиталови	182,9	2 360,3	300,7	164,4%	12,7%
Прираст на държ. резерв-нето	-2,7	19,2	-0,4	13,3%	-1,9%
Предост. тек. и капит. трансфери за чужбина	2,1	14,4	5,0	236,2%	34,7%
-Лихви	415,3	684,3	406,6	97,9%	59,4%
Външни заеми	286,1	445,4	283,2	99,0%	63,6%
Вътрешни заеми	129,2	238,9	123,4	95,5%	51,7%
Резерв за неотложни и непредвидени разходи *		71,1			
-Трансф. за др. бюджети	5 093,3	11 082,1	5 234,0	102,8%	47,2%
- Вноска за бюджета на ЕС	488,3	1 133,9	576,3	118,0%	50,8%
Бюджетен баланс	**1 264,4**	**-623,5**	**1 478,8**		

* В позицията "Резерв за непредвидени и неотложни разходи" се отразяват само данните по разчет, а разходите по отчет се отразяват по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

През първото полугодие на 2018 г. постъпилите **приходи и помощи** по държавния бюджет са в размер на 11 965,1 млн. лв., което представлява 50,9 % изпълнение на годишните разчети в ЗДБРБ за 2018 г. Спрямо същия период на 2017 г. постъпленията по държавния бюджет са с 885,1 млн. лв. повече. Постъпилите **данъчни приходи** към 30.06.2018 г. са в размер на 10 857,1 млн. лв., което представлява изпълнение от 51,6 % на планираните разчети за 2018 г. или нарастват с 8,9 на сто спрямо същия период на 2017 г.

[12] Поради извършено закръгление в млн. лв., някои сумарни позиции в Таблица № 2 не се изчерпват от съставните им числа.

Приходите в частта на *преките данъци* възлизат на 3 103,6 млн. лв., което представлява 54,1 % от планираните за годината, като спрямо същия период на предходната година се отчита нарастване със 343,7 млн. лева. Постъпленията от корпоративни данъци бележат ръст от 8,8 % (104,9 млн. лв.). Нарастване за първото полугодие на 2018 г. се отчита и при приходите от ДДФЛ – с 237,9 млн. лв., което е с 15,0 % повече от същия период на предходната година.

Приходите от *косвени данъци* към 30.06.2018 г. са в размер на 7 646,2 млн. лв., 50,4 % от програмата за годината и формират 70,4 % от данъчните приходи по държавния бюджет. Съпоставено със същия период на предходната година постъпленията нарастват номинално с 536,0 млн. лв. основно в резултат на по-високите приходи от ДДС от сделки в страната и ВОП и акцизи. Постъпленията от ДДС към 30.06.2018 г. възлизат на 5 101,5 млн. лв., което представлява 52,2 % от разчета за годината. Приходите от акцизи (нето) от внос, местно производство и въведени в страната от други държави-членки на ЕС акцизни стоки към 30.06.2018 г. са в размер на 2 408,4 млн. лв. или 46,8 % от годишния разчет. Постъпленията от мита към юни 2018 г. възлизат на 118,2 млн. лв. или 62,2 % от планираните в ЗДБРБ за 2018 година. Приходите от данък върху застрахователните премии по облагаеми застрахователни договори (рисковете, по които са поети от застрахователи) са в размер на 18,1 млн. лв., при заложени в годишните разчети към ЗДБРБ за 2018 г. 36,3 млн. лева.

Постъпленията от *други данъци* по държавния бюджет за отчетния период са в размер на 107,3 млн. лв. или 72,6 % от годишния разчет и с 6,5 % повече от постъпленията за същия период на миналата година.

Отчетените неданъчни приходи по държавния бюджет за шестте месеца на 2018 г. са в размер на 1 102,2 млн. лв. Постъпленията за отчетния период представляват 44,5 % от разчета за годината, като основна част се формира от неданъчните приходи по бюджетите на министерствата и ведомствата – 938,3 млн. лв., в т.ч. 680,5 млн. лв. приходи от държавни такси. По бюджета на съдебната власт за първите шест месеца на годината са постъпили приходи в размер на 62,7 млн. лв. (54,0 % от предвидените за годината), като най-голям дял имат постъпленията от съдебни такси, които за отчетния период са в размер на 51,4 млн. лева. Постъпилите дивиденти по централния бюджет към 30.06.2018 г. са в размер на 74,4 млн. лв., при заложени в разчетите по ЗДБРБ за 2018 г. 55,0 млн. лева.

Постъпилите **помощи и дарения** по държавния бюджет към 30.06.2018 г. са в размер на **5,8 млн. лв.** и са по бюджетите на министерствата и ведомствата.

Общият размер на **разходите по държавния бюджет** (вкл. и трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) за първото полугодие на 2018 г. е 10 486,2 млн. лв. или 43,4 % от предвидените в ЗДБРБ за 2018 г.

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) извършени през отчетния период са в размер на **4 269,3 млн. лв.**, което представлява 38,2 % от предвидените в ЗДБРБ за 2018 г. средства. Спрямо същия период на предходната година нарастват номинално с 450,5 млн. лв. (11,8 процента).

Размерът на извършените текущи нелихвени разходи за периода е 3 964,0 млн. лв., което представлява 45,2 % от разчета за годината, за капиталови разходи са изразходвани 300,7 млн. лв. или 12,7 % спрямо разчета. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 5,0 млн. лв. или 34,7 % спрямо предвидените за 2018 г.

Лихвените плащания по държавния бюджет за първото полугодие на 2018 г. са в общ размер на 406,6 млн. лв. или 59,4 % от предвидените в разчета за годината. Лихвите по вътрешни заеми по държавния бюджет към 30.06.2018 г. са в размер на 123,4 млн. лв. (51,7 % от разчета за годината). Лихвите по външни заеми по държавния бюджет за отчетния период са в размер на 283,2 млн. лв. (63,6 % от ЗДБРБ за 2018 г.). От тях 264,9 млн. лв. са разходите по централния бюджет и 18,3 млн. лв. са тези по бюджетите на министерствата и ведомствата.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2018 г. средствата по чл. 1, ал. 2, раздел II, т. 5.1. за **предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия** са в размер на 70,0 млн. лева.

Към 30.06.2018 г. от резерва за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия с Постановления № 34/2018 г., №63/2018 г. и №125/2018 г. на Министерския съвет са одобрени допълнителни целеви разходи/трансфери в размер на 45 млн. лева. От тях по бюджетите на общините са предоставени 38,5 млн. лв., а за министерства и ведомства – 6,5 млн. лева.

Средствата са предоставени за провеждане за неотложни ремонтно-възстановителни дейности на язовирите, собственост на община Хайредин, област Враца във връзка със създалото се бедствено положение от наводнението през м. март на територията на общината; за почистване на речни легла с цел преодоляване и предотвратяване на последици от вредното въздействие на водите на територията на областите Бургас, Велико Търново, Враца, Добрич, Монтана, Перник, Смолян и др.; за извършване на превантивни дейности, за възстановяване на допълнителни и непредвидени разходи за спасителни и аварийни дейности и възстановителни работи; за възстановителна помощ при преодоляване на последиците от бури, наводнения, валежи, пожари и други бедствия.

Нетният размер на трансферите и временните безлихвени заеми по държавния бюджет към края на юни 2018 г. е **5 234,0 млн. лв.,** в т.ч.:

- на социалноосигурителните фондове (нето) – 2 828,2 млн. лв., което представлява 49,0 % от годишния разчет;
- на други автономни бюджети (ДВУ, БАН, БНТ, БНР и БТА) – 350,2 млн. лв., 54,8 % от годишния разчет;
- трансфери/субсидии от държавния бюджет за общините (нето) - към 30.06.2018 г. те са в размер на 1 821,3 млн. лева.

Частта от **вноската на Република България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към 30.06.2018 г. от централния бюджет възлиза на **576,3 млн. лв.**, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС - Решение на Съвета 2014/335/ЕС, Евратом относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз, Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на ЕС и Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства, изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета от 17 май 2016 г..

Към 30.06.2018 г. **бюджетното салдо по държавния бюджет е положително** в размер на **1 478,8 млн. лева.**

1.1 Бюджет на Народното събрание

За първото полугодие на 2018 г. отчетените **приходи** са в размер на 0,7 млн. лв. или 44,8 % от предвидените в ЗДБРБ за 2018 г. С най-голям относителен дял са отчетените приходи и доходи от собственост.

Отчетените **разходи** към 30.06.2018 г. на НС са в размер на 27,6 млн. лв. или 44,5 % от разчетените средства със ЗДБРБ за 2018 г. От тях 17,1 млн. лв. са разходи за персонал, 8,3 млн. лв. са издръжка и 2,3 млн. лв. - капиталови разходи.

1.2 Бюджет на съдебната власт

По бюджета на съдебната власт за първите шест месеца на 2018 г. са постъпили **приходи** в размер на 62,7 млн. лв., които представляват 54,0 % от предвидените за годината. От

отчетените приходи най-голям дял имат постъпленията от съдебни такси – 51,4 млн. лв., като одобрени със ЗДБРБ за 2018 г. са 102,0 млн. лв. или изпълнението е 50,4 %. За сравнение към 30.06.2017 г. са отчетени общо неданъчни приходи в размер на 56,9 млн. лв., от които 49,8 млн. лв. приходи от съдебни такси.

Разходите по бюджета на съдебната власт са в размер на 300,0 млн. лв. или 50,7 % от планираните със ЗДБРБ за 2018 г. (591,1 млн. лв.). За сравнение, през същия период на 2017 г. са отчетени разходи в размер 279,5 млн. лв. От общата сума на отчетените разходи към 30.06.2018 г. 274,1 млн. лв. са разходи за персонал, 25,0 млн. лв. – издръжка и 0,9 млн. лв. - капиталови разходи.

2. Бюджети на общините

➢ Приходи

Собствените приходи по бюджетите на общините към 30.06.2018 г. са в размер на 1 320,1 млн. лв., което представлява 57,7 % от планираните с разчетите за 2018 година. Спрямо същия период на миналата година приходите по общинските бюджети нарастват номинално с 86,8 млн. лева. Данъчните приходи по общинските бюджети са в размер на 579,3 млн. лв. или 59,7 % от годишните разчети за 2018 г. и със 7,6 % повече спрямо първото полугодие на 2017 г., а неданъчните приходи и помощите възлизат на 740,8 млн. лв. или 56,2 % от планираните и с 6,6 % повече спрямо същия период на предходната година.

От имуществени данъци по Закона за местните данъци и такси в общинските бюджети към 30 юни 2018 г. са постъпили общо 568,9 млн. лв., което представлява 59,9 % от годишния разчет и със 7,9 % над постъпленията за същия период на 2017 г. С най-значителен дял в приходите от имуществени данъци е данъкът върху недвижимите имоти – 40,1 %, следват данък върху превозните средства – 36,2 %, данък върху придобиването на имущество по дарения и възмезден начин – 22,6 % и туристически данък – 1,0 %.

При отделните видове данъци изпълнение, изпреварващо средното равнище, се наблюдава при *данъка върху недвижимите имоти* – 228,4 млн. лв. или 68,2 % спрямо разчетите за 2018 г. и с 3,5 % повече спрямо събраните за същия период на 2017 година и *данъка върху превозните средства* – 206,1 млн. лв. или 61,5 % от предвидените с разчетите към КФП за 2018 г. и с 10,8 % повече спрямо събраните приходи от този данък за първото полугодие на 2017 г. През отчетния период по бюджетите на общините са постъпили 128,8 млн. лв. от *данък върху придобиването на имущество по дарения и възмезден начин* (49,8 % от годишния разчет), 10,3 млн. лв. от *патентен данък* (50,9 % от годишния разчет) и 5,5 млн. лв. от *туристически данък* (26,3 % от годишния разчет).

Общият размер на *неданъчните приходи* по местните бюджети е 726,7 млн. лв. (56,2 % от разчетите по КФП за 2018 г.). Най-голям относителен дял заемат приходите от общински такси (505,1 млн. лв.) – 69,5 %, следват приходите и доходите от собственост (133,2 млн. лв.) – 18,3 % и постъпленията от продажба на нефинансови активи (57,6 млн. лв.) – 7,9 %. Съпоставени с полугодието на 2017 г. постъпленията от неданъчни приходи са нараснали с 49,4 млн. лв. или със 7,3 процента. От неданъчните приходи с най-добро изпълнение спрямо предвидените с разчетите към КФП за 2018 г. са *приходи от такси* – 62,7 %, *други приходи* – 60,3 %, *приходи от продажба на нефинансови активи – 52,8 %* и *приходите от концесии* - съответно 51,9 %. Забавяне спрямо годишния разчет се наблюдава при *глобите, санкциите и наказателните лихви и приходите и доходи от собственост*.

През отчетния период по общинските бюджети са постъпили 14,2 млн. лв. приходи от *помощи* или 56,1 % от разчетените за годината 25,2 млн. лв.

➢ Разходи

Към 30.06.2018 г. общините са отчели общо разходи в размер на 2 709,9 млн. лв., които представляват 49,5 % от разчетените по КФП за 2018 г. разходи.

Нелихвените разходи възлизат на 2 692,7 млн. лв. или 49,6 % от годишния разчет. Най-голям относителен дял в нелихвените разходи на общините заемат разходите за персонал, включващи заплати и възнаграждения на персонала, други възнаграждения и плащания и осигурителни вноски (1 398,5 млн. лв.) – 51,9 %. Следват разходите за издръжка, вкл. разходите за членски внос и платените данъци,такси и административни санкции (859,0 млн. лв.) – 31,9 %, капиталовите разходи (262,4 млн. лв.) – 9,7 %, разходите за субсидии (86,8 млн. лв.) – 3,2 % и изплатените текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата, вкл. разходите за стипендии (85,6 млн. лв.) – 3,2 %. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 0,3 млн. лева. В отделните разходни направления най-висок процент на изпълнение спрямо годишните разчети при нелихвените разходи към края на първото полугодие на 2018 г. има при субсидиите – 81,3 %. Тук се отчитат предоставените от общините субсидии за вътрешноградски и междуселищни превози на транспортните фирми и дружества, които са планирани в централния бюджет. Следващи по процент на изпълнение са стипендиите – 73,3 %, текущите трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата – 70,5 % и разходите за издръжка – 55,0 %.

Разходите за лихви възлизат на 17,2 млн. лв. и са 45,3 % от разчета за 2018 година. От тях 8,2 млн. лв. са по вътрешни заеми и 9,1 млн. лв. по външни заеми.

Общият размер на отчетените разходи за дофинансиране на делегираните от държавата дейности с местни приходи е 73,7 млн. лв.

- **Финансиране**

За първото полугодие на годината по общинските бюджети са изплатени погашения по заеми от чужбина в размер на 17,5 млн. лв., а получените средства от началото на годината по тези заеми са в размер на 115,3 млн. лева.

От банки в страната през разглеждания период общините са получили 37,7 млн. лв., а са направили погашения към същите за 26,8 млн. лв. Нетният размер на заемите от други лица от страната е отрицателен - 0,2 млн. лв., преобладаваща част от които са заеми и погашения към Фонд ФЛАГ.

Погашенията по емитирани общински ценни книжа през първото полугодие на годината са в размер на 4,4 млн. лв.

Другото финансиране /нето/ по общинските бюджети към 30.06.2018 г. е (-8,0) млн. лв., като съществена част от него представлява отчетеното превеждане /резервиране/ на суми по реда на чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците по сметката за чужди средства на съответната РИОСВ. Нетният размер за периода на задълженията и погашенията по финансов лизинг и търговски кредити, като форми на дълг, е в размер на 0,8 млн. лв.

Нетният размер на събраните средства и извършени плащания от общините за сметка на други бюджети, сметки и фондове е в размер на 8,8 млн. лева.

Към 30.06.2018 г. отчетеният от общините нетен размер на операциите по придобиване на дялове, акции и съучастия е в размер на 2,6 млн. лв., а нетната предоставена възмездна финансова помощ от общините е (-1,8) млн. лева.

Общините приключиха първото полугодие на 2018 г. с бюджетни наличности (в каса и банка) в размер на 1 356,6 млн. лева.

Средствата, получени от приватизацията на дялове, акции и участия в общински дружества към 30.06.2018 г., са в размер на 49,2 млн. лева.

3. Социалноосигурителни фондове

3.1 Държавно обществено осигуряване

Общата сума на **приходите и помощите** по бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) към 30.06.2018 г. възлиза на 3 321,8 млн. лв., което представлява 50,5 % от заложените в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2018 г. (ЗБДОО) 6 572,3 млн. лева. Най-голям е делът на приходите от осигурителни вноски

(98,6 % от общите приходи), които за отчетния период са в размер на 3 276,8 млн. лв., 50,3 % от заложените в ЗБДОО за 2018 година.

Съпоставени с първото полугодие на 2017 г. приходите по бюджета на ДОО нарастват с 416,8 млн. лв. (14,3 %). Върху състоянието на приходите през 2018 г. влияние оказват следните основни фактори:

♦ увеличение на осигурителната вноска за фонд „Пенсии" с един процентен пункт от 1 януари 2018 г. – на 19,8 на сто за родените преди 1 януари 1960 г. и на 14,8 на сто за лицата родени след 31 декември 1959 г.;

♦ административно увеличение на минималните осигурителни прагове по основните икономически дейности и квалификационни групи професии с 3,9 на сто и увеличение на минималната работна заплата с 10,9 на сто за 2018 г. в сравнение с 2017 г., като най-ниският минимален осигурителен доход е 510 лв., размерът на минималната работна заплата от началото на 2018 г.

Отчетените неданъчни приходи към края на юни 2018 г. по бюджета на ДОО възлизат на 45,0 млн. лв., в т.ч. 31,4 млн. лв. постъпили средства от прехвърлени/възстановени акумулирани средства от осигурителни вноски.

Размерът на извършените **разходи** за първото полугодие на 2018 г. по бюджета на ДОО е 5 453,9 млн. лв., което представлява 49,3 % от предвидените в ЗБДОО за 2018 г. средства. От структурна гледна точка с най-голям относителен дял в общите разходи са разходите за пенсии и обезщетенията и помощите изплащани на основание Кодекса за социално осигуряване – общо 5 402,1 млн. лв. или 99,1 % от общия размер на разходите за отчетния период. Спрямо същия период на миналата година, общо разходите по бюджета на ДОО са с 324,2 млн. лв. (6,3 %) повече. Отчетените разходи за **пенсии** по бюджета на ДОО към 30.06.2018 г. възлизат на 4 643,9 млн. лв., което е с 232,7 млн. лв. повече спрямо първото полугодие на 2017 г. Отчетените разходи за **краткосрочни обезщетения и помощи по КСО** са в размер на 758,2 млн. лева. Спрямо същия период на миналата година изплатените обезщетения по КСО са с 66,7 млн. лв. (9,6 %) повече.

3.2 Национална здравноосигурителна каса

Общият размер на събраните приходи по бюджета на НЗОК към края на първото полугодие на 2018 г. възлиза на 1 293,6 млн. лв., което представлява 50,3 % от предвидените със Закона за бюджета на НЗОК (ЗБНЗОК) за 2018 г. – 2 573,8 млн. лева. Постъпленията от здравноосигурителни вноски са в размер на 1 283,4 млн. лв., 50,2 % изпълнение на утвърдените със ЗБНЗОК за 2018 г. средства в размер на 2 556,3 млн. лева. Събраните неданъчни приходи за първото полугодие на 2018 г. са 10,2 млн. лв., 58,1 % от заложените в ЗБНЗОК за 2018 г., като основната част от тях са приходи от глоби и санкции.

Полученият трансфер от МЗ за финансиране на разходите за лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето (ЗЗ); за дейности за здравнонеосигурени лица, включващи: комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания; интензивно лечение; дейности по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ и за сумите по чл. 37, ал. 6 от Закона за здравното осигуряване е в размер на 17,7 млн. лв., което представлява 73,6 % от заложените със ЗБНЗОК за 2018 г. средства в размер на 24,0 млн. лева.

Трансферите за здравно осигуряване от централния бюджет за периода са 631,0 млн. лв.

Отчетените разходи към 30.06.2018 г. са в размер на 1 978,1 млн. лв. и представляват 51,3 % от предвидените в ЗБНЗОК за 2018 г. 3 855,4 млн. лева. Най-голям относителен дял (97,9 %) заемат здравноосигурителните плащания, които възлизат на 1 936,3 млн. лева. В

отделните направления на здравноосигурителни плащания, изпълнението на бюджета за първото полугодие на 2018 г. е следното:

- ***Първична извънболнична медицинска помощ*** – 100,7 млн. лева;
- ***Специализирана извънболнична медицинска помощ*** – 111,9 млн. лева;
- ***Дентална помощ –*** 79,3 млн. лева;
- ***Медико-диагностична дейност –*** 39,3 млн. лева;
- ***Лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за домашно лечение на територията на страната*** - 442,6 млн. лв.
- ***Лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания в условията на болнична медицинска помощ*** – 184,1 млн. лева;
- ***Медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ*** – 51,5 млн. лева;
- ***Болнична медицинска помощ –*** 882,2 млн. лева.
- ***Други здравноосигурителни плащания –*** 44,6 млн. лева.

Като здравноосигурителни плащания следва да се третират и преведените 45,7 млн. лв. трансфери по договори за извършване на медицински услуги за болнична помощ към бюджетни организации, в структурата на които има болници по чл. 5 от Закона за лечебните заведения. Реално усвоените средства за болнична помощ, вкл. трансферите възлизат на 1 982,0 млн. лева.

За периода са отчетени плащания в размер на 17,1 млн. лв. от предоставения трансфер от Министерството на здравеопазването за дейности за здравнонеосигурени лица, лекарствени продукти и за потребителска такса.

По бюджета на НЗОК за 2018 година са утвърдени 49,8 млн. лв. за административни разходи на институцията, които включват разходите за персонал и за текуща издръжка. За първото полугодие са отчетени 23,2 млн. лв., което представлява 46,5 % от годишния разчет на разходите. Усвоените средства за административни разходи заемат 1,2 на сто в структурата на общите разходи за отчетния период.

4. Бюджети по чл. 13, ал. 3 на Закона за публичните финанси

4.1 Държавни висши училища

Приходите на висшите училища за първото полугодие на 2018 г. са в размер на 161,0 млн. лв. или 47,6 % от планираните за годината. Спрямо същия период на 2017 г. постъпленията на ДВУ са се увеличили с 4,5 млн. лева. Преобладаваща част от приходите – 90,4 % (145,5 млн. лв.) са приходите от продажба на услуги, стоки и продукция, където се включват събрани таксите, заплащани от студентите и докторантите за летния семестър на учебната 2017/2018 година.

Разходите на висшите училища към края на месец юни 2018 г. са в размер на 381,2 млн. лв. и представляват 47,5 % от разчетите за 2018 г. С най-голям относителен дял са разходите за персонал (заплати, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) – 68,6 %, следвани от плащанията за издръжка (18,0 %). Разходите за стипендии са 6,4 % от общите разходи. Капиталовите разходи на ДВУ към 30.06.2018 г. са в размер на 26,4 млн. лв. (6,9 % от общите разходи).

4.2 Българска академия на науките

Реализираните приходи на БАН към 30.06.2018 г. възлизат на 9,9 млн. лв. или 30,0 % от разчетите към ЗДБРБ за 2018 година. Сравнени с приходите към полугодието на 2018 г., постъпленията са по-ниски с 5,1 млн. лв. Най-голям дял от реализираните приходи са от продажби на услуги, стоки и продукция (82,0 % от общите приходи). Основна част от реализираните собствени приходи на поделенията в системата на БАН са в резултат от участието в международни проекти за научни разработки. Голяма част от тези приходи са

свързани с конкретни договорни задължения и не могат да се използват за общоакадемични нужди.

Към края на първото полугодие на 2018 г. **БАН отчита разходи** в размер на 64,1 млн. лв., което представлява 50,0 % от годишния разчет. Спрямо първото полугодие на предходната година се отчита увеличение на разходите с 10,1 млн. лв. Най-голям относителен дял имат разходите за персонал – 45,8 млн. лв. или 71,5 % от отчетените общо разходи.

4.3 Българско национално радио

Приходите по бюджета на БНР за първото полугодие на 2018 г. са в размер на 0,6 млн. лв., което представлява 30,8 % от планираните за годината 2,1 млн. лв. Отчетените приходи са постъпления от продажби на услуги, стоки и продукция (реклама, спонсорски съобщения, технически услуги, съвместни проекти, приходи от концертна дейност и др.), от наеми на имущество и др.

Изпълнението на **разходите по бюджета на БНР** възлиза на 22,3 млн. лв. или 50,0 % от предвидените в ЗДБРБ за 2018 г. За периода са отчетени 20,9 млн. лв. текущи разходи и 1,4 млн. лв. капиталови разходи. Средствата са усвоени за реализирането на основните цели и дейности на БНР по подготовката, създаването и разпространението на национални и регионални радиопрограми съгласно разпоредбите на Закона за радиото и телевизията. В разпределението на разходите по бюджета на БНР е включен и преходния остатък за 2017 г. (съгл. чл. 70, ал. 6 от Закона за радиото и телевизията) в размер на 2,0 млн. лева.

Общо **утвърдените бюджетни взаимоотношения** на БНР с централния бюджет за 2018 г. са в размер на 42,3 млн. лв. съгласно чл. 50 т.1 от ЗДБРБ за 2018 г. За отчетния период е усвоена сума в размер на 22,4 млн. лв. или 53,0 % от размера на бюджетните взаимоотношения на БНР с централния бюджет.

4.4 Българска национална телевизия

Приходите на БНТ към 30.06.2018 г. са в размер на 3,9 млн. лв. при планирани за годината 7,5 млн. лв. или за отчетния период са постъпили 52,4 % от планираните за годината. Отчетените приходи са постъпления от продажби на услуги, стоки и продукция (реклама, спонсорство, технически услуги, почивно дело, продажба на програми) и наеми на имущество.

Отчетените **разходи на БНТ** към 30.06.2018 г. са в размер на 34,1 млн. лв. или 46,5 % от годишния разчет по ЗДБРБ за 2018 г. За периода са отчетени 26,5 млн. лв. текущи разходи и 7,5 млн. лв. капиталови разходи. По бюджета на БНТ в частта на финансирането са отчетени погашения по търговски кредит в размер на 5,0 млн. лв., които представляват погашения на задължения по договори от предходната година за такси за разпространение на програмите на БНТ, придобиване на отстъпени права за излъчване на европейски и световни първенства и за придобиване на машини и съоръжения. В разпределението на разходите по бюджета на обществената медия е включен преходния остатък за 2017 г. (съгл. чл. 70, ал. 6 от Закона за радиото и телевизията) в размер на 2,7 млн. лв. За отчетния период средствата са усвоени за реализирането на основните цели и дейности на БНТ по подготовката, създаването и разпространението на телевизионни програми съгласно разпоредбите на Закона за радиото и телевизията.

Утвърдените бюджетни взаимоотношения на БНТ с централния бюджет за 2018 г. са в размер на 66,9 млн. лв., в т.ч.: 65,4 млн. лв. съгласно чл. 50, т. 2 от ЗДБРБ за 2018 г. и одобрени допълнителни трансфери общо в размер на 1,5 млн. лв. за закупуване на техника за разпространяване на картина и звук от събитията по време на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз през 2018 г. съгл. ПМС № 15 от 2018 г. За отчетния период е усвоена сума в размер на 36,1 млн. лв. или 54,0 % от размера на бюджетните взаимоотношения на БНТ с централния бюджет.

4.5 Българска телеграфна агенция

Приходите на БТА към 30.06.2018 г. са 0,8 млн. лв. или 46,1 % от предвидените за годината, като това са основно постъпления от продажба на информационни продукти и услуги.

Отчетените разходи на БТА за периода са 3,3 млн. лв., което е 49,7 % от годишния разчет по ЗДБРБ за 2018 г., в т.ч. разходи за персонал – 2,4 млн. лв. и разходи за издръжка – 0,8 млн. лв.

Общо утвърдените ***бюджетни взаимоотношения на БТА с централния бюджет*** за 2018 г. са в размер на 4,9 млн. лв. Отчетените трансфери са в размер на 2,4 млн. лв. или 49,9 % от средствата, определени за БТА със ЗДБРБ за 2018 година.

5. Сметки за средствата от Европейския съюз на бюджетни организации

5.1 Сметка за средствата от Европейския съюз на Национален фонд към Министерство на финансите

По сметките на Национален фонд (НФ) към 30.06.2018 г. са постъпили приходи (нето) в размер на 468,5 млн. лв. по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд (включително Инициативата за младежка заетост), Кохезионния фонд и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ФЕПНЛ) на ЕС за финансовата рамка 2014–2020 г., Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2009–2014 г., Норвежкия финансов механизъм (НФМ) 2009–2014 г., двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС (ПТСВГ) за периода 2014–2020 г. и Българо-швейцарската програма за сътрудничество (БШПС), като в тази сума са включени и отразените (нето) в отчетността на НФ операции по постъпването по банковите бюджетни сметки на Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) на чуждото финансиране по ПТСВГ и изплатените средства от получения ресурс към бенефициенти извън страната.

Извършените разходи (нето) за периода чрез сметките на НФ възлизат на 335,1 млн. лева. По видове разходи изпълнението е както следва: 62,27 % от общия размер са капиталови трансфери, 31,76 % са субсидии, 5,97 % предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина и 0,003 % - издръжка.

Трансферите (нето), временните безлихвени заеми (нето) и временна възмездна финансова помощ за разглеждания период са в размер на 462,6 млн. лв. (включват предоставените трансфери към бенефициенти по Оперативните програми (ОП) на ЕС - програмни периоди 2007 – 2013 г. и 2014 – 2020 г., ПТСВГ за периода 2014 – 2020 г., ФМ на ЕИП и 2009 – 2014 г., НФМ 2009 – 2014 г. и за периода 2014–2021 г. и БШПС, както и възстановени суми по приключили проекти, възстановени недопустими разходи и др. от бенефициенти-бюджетни организации). В консолидираната отчетност на НФ са отразени и трансфери (нето) към бенефициенти, които са за сметка на средства, предоставени на МРРБ от държавите-партньори по ПТСВГ.

Във връзка с изпълнение на ОП - програмни периоди 2007 – 2013 г. и 2014 – 2020 г. и ПТСВГ 2014 – 2020 г. по сметките на НФ са получени трансфери от централния бюджет на стойност 123,1 млн. лева.

Общата сума от други приходи, постъпили по сметките на НФ, са в размер на 0,2 млн. лева. Част от тях са натрупаните лихви в резултат на управлението на свободните средства в обслужващите търговски банки, като към 30.06.2018 г. те възлизат на 0,1 млн. лева.

Наличностите по сметката за средства от ЕС на НФ към 30.06.2018 г. възлизат на 2 728,9 млн. лв. (в отчета на НФ са включени и наличностите на Фонда мениджър на финансови инструменти в България (Фонд на фондовете), които са в размер на 242,8 млн. лв.), като в БНБ наличните средства са в размер на 2 698,1 млн. лв., а в търговските банки (УниКредит Булбанк АД и Банка ДСК ЕАД) са в размер на 30,8 млн. лева.

Структурни и Кохезионен фондове (СКФ) 2007 – 2013 г.

Направените разходи (нето) по Оперативни програми и трансферите (нето) към бюджетни организации за периода са в размер на 6,0 млн. лева.

През отчетния период е възстановено авансово финансиране в размер на 12,4 млн. лева.

Европейски фонд за регионално развитие, Европейски социален фонд (включително Инициативата за младежка заетост), Кохезионния фонд и ФЕПНЛ на Европейския съюз за финансова рамка 2014 – 2020 г.

Общо получените средства за периода са в размер на 462,4 млн. лв., включващи годишни аванси и възстановени средства от ЕК и са разпределени както следва:

- ОП „Иновации и конкурентоспособност" – 131,8 млн. лв.;
- ОП „Добро управление" – 6,3 млн. лв.;
- ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура" – 96,4 млн. лв.;
- ОП „Околна среда 2014 – 2020 г." – 42,2 млн. лв.;
- ОП „Развитие на човешките ресурси 2014 - 2020 г." – 63,6 млн. лв.;
- Инициативата за младежка заетост – 12,4 млн. лв.;
- ОП „Региони в растеж" – 77,4 млн. лв.;
- ОП „Инициатива за малки и средни предприятия 2014-2020" – 18,9 млн. лв.;
- ОП за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България за периода 2014 – 2020 г. – 12,8 млн. лв. и
- ОП „Наука и образование за интелигентен растеж" – 0,6 млн. лева.

Направените разходи (нето) по Оперативни програми и трансферите (нето) към бюджетни организации и операции с активи за първото полугодие на годината са в размер на 827,2 млн. лв., като разпределението по Оперативни програми е следното:

- ОП „Развитие на човешките ресурси 2014 - 2020 г." – 136,6 млн. лв.;
- Инициативата за младежка заетост – 23,3 млн. лв.;
- ОП за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България за периода 2014 – 2020 г. – 19,3 млн. лева;
- ОП „Иновации и конкурентоспособност" – 163,0 млн. лв.;
- ОП „Инициатива за малки и средни предприятия 2014-2020" – 13,0 млн. лв.;
- ОП „Добро управление" – 24,3 млн. лв.;
- ОП „Региони в растеж" – 164,2 млн. лв.;
- ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура" – 162,9 млн. лв.;
- ОП „Наука и образование за интелигентен растеж" – 44,9 млн. лв. и
- ОП „Околна среда 2014 – 2020 г." – 75,7 млн. лева.

Извършените разходи по авансовото финансиране за периода са в размер на 12,4 млн. лева, а възстановените средства – 52,4 млн. лева.

Предоставена е възмездна финансова помощ в размер на 1,4 млн. лева на ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура" по реда на ДДС6/2011 г.

Програма ФАР и Преходен финансов инструмент

През отчетния период са постъпили възстановени суми от бенефициенти по сметките на Национален фонд в размер на 0,02 млн. лева.

Възстановените средства към ЕК за периода са в размер на 1,9 млн. лева.

Програма ИСПА/Кохезионен фонд (Регламент 1164/94)

За периода по тази програма няма възстановени средства от ЕК и възстановени суми по сметките на Национален фонд.

Програма САПАРД

На 31.12.2009 г. изтече валидността на Годишното финансово споразумение (ГФС) 2006, с което се прекрати и изплащането на субсидии към крайни бенефициенти по програма САПАРД.

През първото полугодие на годината са извършени възстановявания от Агенция САПАРД и НАП по дългове в размер на 0,07 млн. лева.

Двустранни програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на Европейския съюз 2007 – 2013 г.

На 30.03.2018 г. Национален фонд, в качеството си на Сертифициращ орган по тези програми, изпрати към ЕК Окончателни Сертификати, Отчети за разходите и Заявления за окончателно плащане.

За отчетния период сумата на възстановените средства към НФ са в размер на 0,08 млн. лева.

Двустранни програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на Европейския съюз 2014 – 2020 г.

Получените средства през първото полугодие на годината са в размер на 10,9 млн. лв., представляващи възстановени средства от ЕК и средства от страните-партньори.

Сумата на разходите и трансферите (нето) към бюджетни организации в страната, които са направени през същия период по двустранните програми са на обща стойност 16,1 млн. лв., включително за плащания към бенефициенти в страната за сметка на финансиране от страната-партньор по тези програми. Разпределените към администратори в чужбина за сметка на средства от страната-партньор са в размер на -0,03 млн. лева.

Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежки финансов механизъм за периода 2009-2014 г. и 2014-2021 г.

Получените от НФ средства общо по ЕИП и НФМ за периода са в размер на 0,2 млн. лева, а възстановените са в размер на 3,2 млн. лева

Сумата на разходите и трансферите (нето) към 30.06.2018 г. са на обща стойност 0,7 млн. лева.

За периода 01.01.2018 г. – 30.06.2018 г. дирекция „Национален фонд“ е процедирала към ОФМ на ЕИП 2009-2014 г. 9 Окончателни финансови доклада и 1 Междинен финансов доклад, в резултат на което се очаква да бъдат възстановени средства към офиса на ОФМ и ЕИП в размер на 17,0 млн. лева. Заявените (предложени за получаване) средства са в размер на 0,2 млн. лева.

Българо-швейцарска програма за сътрудничество за намаляване на икономическите и социални неравенства в рамките на разширения Европейски съюз

Получените средства по програмата за периода са в размер на 0,1 млн. лева.

Извършените изходящи трансфери към бенефициенти-бюджетни организации от началото на годината са в размер на 0,1 млн. лева.

5.2 Сметки за средствата от Европейския съюз, администрирани от Разплащателната агенция към Държавен фонд “Земеделие”

- **Приходи**

За 2018 г. планираните приходи по утвърдените годишни разчети на сметката за средства от Европейския съюз на Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие” са в размер на 582,6 млн. лева. Към 30.06.2018 г. по отчетни данни, постъпленията са в размер на 56,7 млн. лв., което представлява 9,7 % от годишния план.

Най-голям е делът на помощите и даренията от чужбина, които възлизат на 56,5 млн. лв. или 9,7 % от годишния уточнен план, разпределени както следва:

✓ ***Текущи помощи и дарения от Европейския съюз***

Общият размер на получените приходи, отчетени в „Текущи помощи и дарения от Европейския съюз“ към 30.06.2018 г. е 14,6 млн. лв. при планирани за годината средства в размер на 74,5 млн. лева.

Получените текущи приходи от възстановяване на средства от Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) по линия на ПРСР, без директни плащания, към 30.06.2018 г. са 10,1 млн. лв., което е 15,8 % от планираните за годината 64,0 млн. лева.

Получените текущи приходи от възстановяване на средства по линия на схемите „Училищен плод“ и „Училищно мляко“ от Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) към 30.06.2018 г. са 4,5 млн. лв., 55,6 % от планираните за годината 8,1 млн. лева.

Към 30.06.2018 г. няма получени текущи приходи от възстановени средства от Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) при планирани за годината 2,4 млн. лева.

✓ ***Капиталови помощи и дарения от Европейския съюз***

Общият размер на получените приходи, отчетени в „Капиталови помощи и дарения от Европейския съюз“ към 30.06.2018 г. е 42,0 млн. лв. при планирани за годината 508,1 млн. лева.

Получените капиталови приходи от ЕЗФРСР по линия на ПРСР без директни плащания до 30.06.2018 г. са 41,8 млн. лева. Общото изпълнение е 8,6 % от годишния план, който е в размер на 484,0 млн. лева.

Получените капиталови приходи в размер на 0,2 млн. лв. в областта на сектор Рибарство при планирани за годината 24,1 млн. лева.

➢ **Разходи**

Общият размер на планираните за 2018 г. разходи по утвърдените годишни разчети на сметката за средства от Европейския съюз на Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие” са 1 040,8 млн. лева.

Уточненият план на субсидиите за текуща дейност и капиталовите трансфери за 2018 г. е 746,9 млн. лева. Изпълнението им към 30.06.2018 г. възлиза на 23,5 % от годишния план и е в размер на 175,5 млн. лева.

Разпределението на разходите е както следва:

✓ ***Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия***

За 2018 г. са планирани средства в размер на 242,7 млн. лв. за субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия. Отчетените към 30.06.2018 г. средства представляват 38,1 % от планираните за годината и са в размер на 92,4 млн. лева. Изпълнението по дейности е както следва:

- национално съфинансиране към ЕЗФРСР за директни плащания – 67,2 млн. лв., изпълнение 84,1 % на планираните за годината 79,9 млн. лева;
- текущи субсидии за Рибарство – 0,4 млн. лв. усвоени средства за отчетния период при планирани за годината 3,6 млн. лева, изпълнение 11,1 % ;
- текущи субсидии по Програмата за развитие на селските райони – 8,4 млн. лв., изпълнение от 7,9 % на планираните за годината 106,0 млн. лева;
- текущи субсидии за пазарни мерки – 16,3 млн. лв., изпълнение от 30,7 % на планираните за 2018 г. 53,1 млн. лева.

✓ ***Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел***

За 2018 г. за субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел са планирани 2,6 млн. лева. Към 30.06.2018 г. са отчетени разходи в размер на 4,5 млн. лв., представляващи 173,1 % спрямо годишния план.

Разпределението по дейности е както следва:

- национално съфинансиране към ЕЗФРСР за директни плащания – 0,1 млн. лева;
- текущи субсидии за Рибарство – няма усвоени средства при планирани 0,8 млн. лева;
- текущи субсидии по Програмата за развитие на селските райони – 4,0 млн. лева;
- текущи субсидии за пазарни мерки – 0,4 млн. лв., изпълнение от 22,2 % на планираните за годината 1,8 млн. лева.

✓ ***Капиталови трансфери за нефинансови предприятия***

За 2018 г. за капиталови трансфери за нефинансови предприятия са планирани 501,6 млн. лева. Към 30.06.2018 г. са отчетени 75,5 млн. лв., 15,1 % изпълнение на годишния план, разпределени по дейности както следва:
- капиталови трансфери за Рибарство – 1,2 млн. лв., 4,7 % изпълнение на годишния план (25,7 млн. лева);
- капиталови трансфери по ПРСР – 66,7 млн. лв., 14,3 % изпълнение на годишния план (466,2 млн. лева);
- капиталови трансфери за пазарни мерки – 7,6 млн. лв., 78,4 % изпълнение на плана за годината (9,7 млн. лв.).

✓ ***Капиталови трансфери за организации с нестопанска цел***

За 2018 г. не са планирани капиталови трансфери за организации с нестопанска цел. Към 30.06.2018 г. отчетените разходите по ПРСР са в размер на 3,1 млн. лева.
Останалите планирани разходи в размер 293,9 млн. лв., в т.ч.: за заплати и възнаграждения на персонала 9,1 млн. лв., задължителни осигурителни вноски от работодатели 2,6 млн. лв., издръжка 1,6 млн. лв. и придобиване на ДМА 280,6 млн. лв., подлежат на отчитане в § 63-00 Трансфери между сметки за средствата от ЕС.

Трансфери
В частта на трансферите, в касовия отчет на ДФЗ-РА към 30.06.2018 г. са отразени следните касови потоци:

✓ ***Трансфери между бюджети и сметки за средства от Европейския съюз***

Към 30.06.2018 г. получените трансфери от бюджетни сметки на бюджетни организации и общини за възстановяване на вземания по ПРСР и ОПРСР са в размер на 0,4 млн. лева. Предоставените трансфери във връзка с чл.14 от Закона за подпомагане на земеделските производители възлизат на 0,1 млн. лева.

✓ ***Трансфери между сметки за средства от Европейския съюз:***

Предоставените трансфери са формирани от изплатените субсидии и възстановените суми от публични бенефициенти. Към 30.06.2018 г. са отчетени 9,6 млн. лв., в т.ч.: по Програмата за развитие на селските райони: 8,6 млн. лв.; схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“: 0,1 млн. лв.; национално съфинансиране към директни плащания: 0,1 млн. лв.; рибарство: 0,8 млн. лева.

Финансиране
Към 30.06.2018 г. извършените плащания, възстановените суми и разчета с централния бюджет, включени в отчетността в „Друго финансиране“ са общо 128,2 млн. лв., при 182,3 млн. лв. по разчет.

Към 30.06.2018 г. са изплатени средства по следните направления:

- 767,7 млн. лв. за директни плащания за сметка на ЕФГЗ, представляващи 49,5 % от планираните 1 551,4 млн. лева;
- 201,9 млн. лв. - средства от ЕЗФРСР, прехвърлени към директни плащания, което е 84,2 % от планираните 239,8 млн. лева;
- 2,4 млн. лв. за пазарни мерки - изпълнение 7,7 % от планираните 31,1 млн. лева;
- 11,3 млн. лв. – суми за преструктуриране, 22,9 % от планираните 49,4 млн. лева.

Възстановените суми от Европейския съюз към 30.06.2018 г. са както следва:

- 912,9 млн. лв. за директни плащания от ЕФГЗ – 58,9 % от заложените 1 551,2 млн. лева;
- 69,1 млн. лв. от ЕЗФРСР, прехвърлени към директни плащания – 28,8 % от заложените 239,8 млн. лева;
- 2,3 млн. лв. за пазарни мерки, 6,6 % изпълнение на планираните 35,0 млн. лева;
- 14,9 млн. лв. – суми за преструктуриране, 31,1 % изпълнение на планираните 47,9 млн. лева.

Предоставените суми (нето) по разчети с ЦБ за финансиране на плащания за периода 01.01-30.06.2018 г. са 112,1 млн. лева. Предоставените чужди средства от други лица са (-0,03) млн. лв., представляващи резултативна величина между постъпилите и възстановени кешови гаранции и чужди средства. Събраните средства и извършени плащания за сметка на други бюджети, фондове и сметки са 0,3 млн. лева.

6. Бюджети по чл. 13, ал. 4 на Закона за публичните финанси

6.1 Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС)

- **Изпълнение на приходите**

Отчетените постъпления по бюджета на ПУДООС за първото полугодие на 2018 г. са в размер на 5,1 млн. лв., при годишен план 6,6 млн. лв. или изпълнението им възлиза на 77,8 % спрямо разчетените приходи по бюджета на предприятието за 2018 г.
За първото полугодие ПУДООС отчита приходи от държавни такси в размер на 2,5 млн. лв. при годишен разчет 3,3 млн. лв. или изпълнението възлиза на 75,3 %.
Постъпилите приходи от глоби, санкции и наказателни лихви са с най-висок процент на изпълнение – при годишен разчет от 1,0 млн. лв. са постъпили приходи от 1,6 млн. лв.
За отчетния период по бюджета на ПУДООС са отчетени приходи от продажба на квоти на парникови газове от авиационна дейност в размер на 0,5 млн. лв.

- **Изпълнение на разходите**

Към 30.06.2018 г. отчетените разходи по бюджета на ПУДООС са в размер на 1,7 млн. лв., които са разпределени както следва: за персонал - 0,9 млн. лв.; за текуща издръжка – 0,6 млн. лв. и 0,2 млн. лв. за субсидии за организации с нестопанска цел. Всички разчетени разходи по придобиване на дълготрайни материални активи, след решения на Управителния съвет на ПУДООС, се предоставят като трансфер на други бюджетни организации. Към 30.06.2018 г. отчетените средства, като трансфери от/за държавни предприятия и други лица, включени в консолидираната фискална програма (нето) са в размер на 19,1 млн. лв., в т.ч. получени трансфери от МОСВ са в размер на 44,3 млн. лв. и 25,2 млн. лв. предоставени за финансиране на договори с общини и бюджетни структури за екологични проекти и дейности.

6.2 Фонд „Сигурност на електроенергийната система“

Отчетените **постъпления** на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ към 30.06.2018 г. са в размер на 411,9 млн. лв., което е 87,6 % от предвидените 470,0 млн. лв. Постъпленията от отделните приходи са, както следва:

- 124,0 млн. лв. приходи от 5 %-ни вноски от произведената и продадена и внесената и продадена електроенергия, от приходите за достъп и пренос на електроенергия, от приходите от достъп и пренос на природен газ и от приходите от достъп и съхранение на природен газ, като изпълнението им спрямо включените в КФП 250,0 млн. лв. приходи от вноски е 49,6 %;
- 287,9 млн. лв. приходи, получени от търговете за продажба на квоти по чл. 57, ал.1 от Закона за ограничаване изменението на климата, като изпълнението им спрямо включените в КФП 220,0 млн. лв. приходи от продажба на квоти е

130,8 %. Нарастването на тези приходи се дължи на нарастване на продажната цена на една квота.

За отчетния период **разходите** на Фонда са в размер на 306,3 млн. лв. или 65,2 % от разчетените 470,0 млн. лв. Изпълнението на отделни разходи е, както следва:

- 0,1 млн. лв. за персонал като изпълнението им спрямо разчета за годината е 44,2 %;
- 306,2 млн. лв. за покриване на разходите извършени от обществения доставчик /“НЕК“ ЕАД/, произтичащи от задълженията му по чл. 93а от Закона за енергетиката, като изпълнението им спрямо годишния разчет е 65,2 %.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на отчетените данни и анализа на изпълнението на бюджета за първото полугодие на 2018 г. могат да се направят следните изводи:

- Продължаващото подобрение при някои от важните макроикономически индикатори, като вътрешното потребление, инвестициите, нивото на безработица и други, както и усилията за изпълнение на мерките, залегнали в Единната национална стратегия за повишаване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на законодателството са основните фактори за отчетеното подобрение на фискалните показатели по приходите към първото полугодие на 2018 г.
- Реалният растеж на БВП достигна 3,6 % за първо тримесечие и 3,4 % за второ тримесечие (експресни оценки). По компоненти водещо за растежа бе вътрешното търсене.
- Под влияние на повишената стопанска активност броят на заетите ускори темпа си на нарастване през първата половина на 2018 г.
- В следствие на отчетените добри параметри по изпълнението на приходите и традиционно по-ниското усвояване на разходите през първото полугодие на годината, бюджетното салдо по консолидираната фискална програма към 30.06.2018 г. е излишък в размер на 1 713,2 млн. лв. (1,6 % от прогнозния БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 2 013,2 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 300,0 млн. лева. Съпоставено с предходната година бюджетното салдо по КФП се запазва на ниво, близко до отчетеното към полугодието на 2017 г.
- Развитието на параметрите по приходите и разходите по консолидираната фискална програма към първото полугодие на 2018 г. очертават възможност за подобрение на бюджетната позиция спрямо заложената цел с разчетите към ЗДБРБ за 2018 г., дефицитът по КФП да не надвиши 1,0 на сто от прогнозния БВП.
- На база на параметрите по изпълнението на консолидираната фискална програма към първото полугодие, най-важните фискални предизвикателства се свързват основно с усилията за ускоряване усвояването на средствата по проектите, съфинансирани по програмите и фондовете на ЕС, както и за реализирането на някои от големите инфраструктурни и инвестиционни проекти, заложени в програмата за годината за финансиране от националния бюджет.
- Отчетените просрочени задължения в някои бюджетни системи също изискват предприемане на мерки за тяхното своевременно разплащане и подсилване на системите за финансово управление и контрол от съответните разпоредители с бюджет.
- Размерът на фискалния резерв към 30.06.2018 г. е 10,83 млрд. лв., в т.ч. 9,86 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,96 млрд. лв. вземания от фондовете на ЕС съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.
- Общият размер на касовите постъпления от ЕС (от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) за първото полугодие на 2018 г. е 1 675,0 млн. лв. Нетните постъпления от ЕС към 30.06.2018 г. (касови постъпления от ЕС, намалени с вноската в общия бюджет на ЕС) са положителни в размер на 1 098,7 млн. лева.